

707-07042113185986

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Oprettet	24-05-2021 10:26:54
Afsluttet	24-05-2021 10:40:03
KLE	
Sags id	a00c6ae9-cfe4-48bc-8f2f-b7afcce14c71
Navn	Anonym
CPR/CVR	Anonym

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Norddjurs Kommune har udarbejdet et forslag til kommuneplan 2021-2033. Forslaget blev vedtaget i kommunalbestyrelsen den 23. februar 2020, og er nu sendt i 8 ugers offentlig høring.

Forslaget kan læses her.

Forslaget tager udgangspunkt i plan- og udviklingstrategien 2019 (pdf), og er en delvis revision af kommuneplan 2017.

Alle har nu mulighed for at deltage i debatten om kommunens udvikling. Bemærkninger, indsigelser og ændringsforslag til forslaget til kommuneplan 2021 kan indsendes her på siden.

Oplysninger

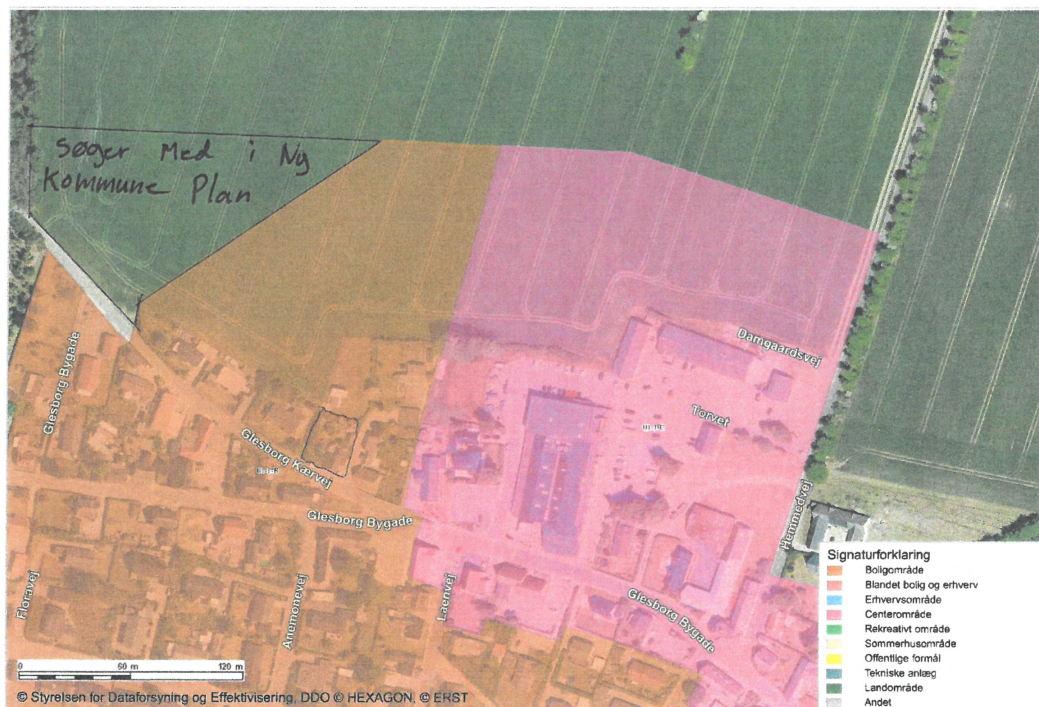
Oplysninger

Navn	Gert Johnsen
E-mail	
Virksomhed	
Postnr.	
By	
Kommentar	Der ønskes udstykket 4 storparceller af 7.500 m2 pr. parcel, jeg mener forarbejdet er udført i forhold til regionen. Der ønskes ikke samme restriktioner om bebyggelse som de første tre storparceller især bør undlades høj rejsning. Der vedhæftes principskitse, dog er der kun tre parceller på denne. Jeg vil også være interesseret i selv at udstykke grundene og tænker der skal være nedsivning på grundene samt alternativt varmeanlæg. Med venlig hilsen Gert Johnsen
Vedhæftning af fil	principskitse1.pdf (110 KB)

Resuméside

Jeg bekræfter, at de indtastede oplysninger er korrekte.

[illegible]

Til Norddjurs Kommune

Vedrørende høring af kommuneplanen 2021 – 2033

I forlængelse af vores tidligere henvendelse om byggegrunde i Glesborg og efter en opfølgende telefonisk henvendelse kan vi forstå, at Norddjurs Kommune mener, der er de nødvendige rammer til udvikling i Glesborg, da "Udstykning er tilladt inden for rammeområdet".

Det er sikkert rigtigt, men vi havde med vores henvendelse af 13-09-21 ment noget mere konkret end en god ramme. For mulige nye borgere, som kører igennem Glesborg, er det ikke konkret nok, at man kan slå op i en Kommuneplan og se, at der er gode rammer for udvikling og udstykning.

Hvis Norddjurs kommune ønsker, at flere skal bosætte sig i Glesborg, så skal gæster og eventuelt kommende indbyggere møde nogle skilte med "**Grunde til salg**", når de kører gennem byen.

Vi havde tænkt helt konkret, at Norddjurs Kommune drager omsorg for, at der bliver udstykket nogle grunde i de mulige boligområder i byen.

Med venlig hilsen

Birthe Lund

Formand f. Glesborg Borgerforening

Matrikeloplysninger:

Anholt By, Anholt (940151)

Matr.nr.

1ad

Areal

4090 m²

Vejareal

355 m²

Vandareal

0 m²

Jordforureningsforhold efter jordforureningsloven ikke oplyst

Journalnr.

M1979/00826

Ændringsdato

01-jan-1800

SFE ejdnr

4130717

ERIK KARLSON

Hjælp

DA DER MÅNGLER HEL ÅRS-
GRUNDE PÅ ANHOLT.

ANSØGNING

JEG ERIK KARLSON

ANHOLT ANSØGER

HERMED OM UDSTYKNING AF
OVENNÆVNTE GRUND1 STK SH PÅ 1390 m²2 STK HELÅ 1350 m²/STKDER ER MEGET NYT BYGGERI I
OMRÅDET, OG SÅ ER HVERV.

MVA

Målforhold 1:1837
Dato 25-05-2
Udskrevet af Hellen C

- Signaturforklaring
- Naturbeskyttelsesinteress: Vedtaget
 - Potentielle naturbeskyttelsesinteress Vedtaget
 - Lavbundsarealer - Vedtaget
 - Lavbundsareal der kan g - Vedtaget
 - Boligområde
 - Blandet bolig og erhverv
 - Erhvervsområde
 - Centerområde
 - Rekreativt område

Anholt matr. 11b.

SITUATIONSPLAN
SKITSE 2

Bygherre: xx
matrikel nr: 11b.

dato: 09.06.2021
udarb: CS
Kontrol: XX

rev. TG03
tegn nr. 2021.03

707-07042113185986

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Oprettet	03-06-2021 13:03:22
Afsluttet	03-06-2021 13:23:56
KLE	
Sags id	4fa7d910-bdfb-4e04-87b7-804c814a4ea4
Navn	Anonym
CPR/CVR	Anonym

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Norddjurs Kommune har udarbejdet et forslag til kommuneplan 2021-2033. Forslaget blev vedtaget i kommunalbestyrelsen den 23. februar 2020, og er nu sendt i 8 ugers offentlig høring.

Forslaget kan læses her.

Forslaget tager udgangspunkt i plan- og udviklingstrategien 2019 (pdf), og er en delvis revision af kommuneplan 2017.

Alle har nu mulighed for at deltage i debatten om kommunens udvikling. Bemærkninger, indsigelser og ændringsforslag til forslaget til kommuneplan 2021 kan indsendes her på siden.

Oplysninger

Oplysninger

Navn

Daniel Jensen

E-mail

Virksomhed

Postnr.

By

Kommentar

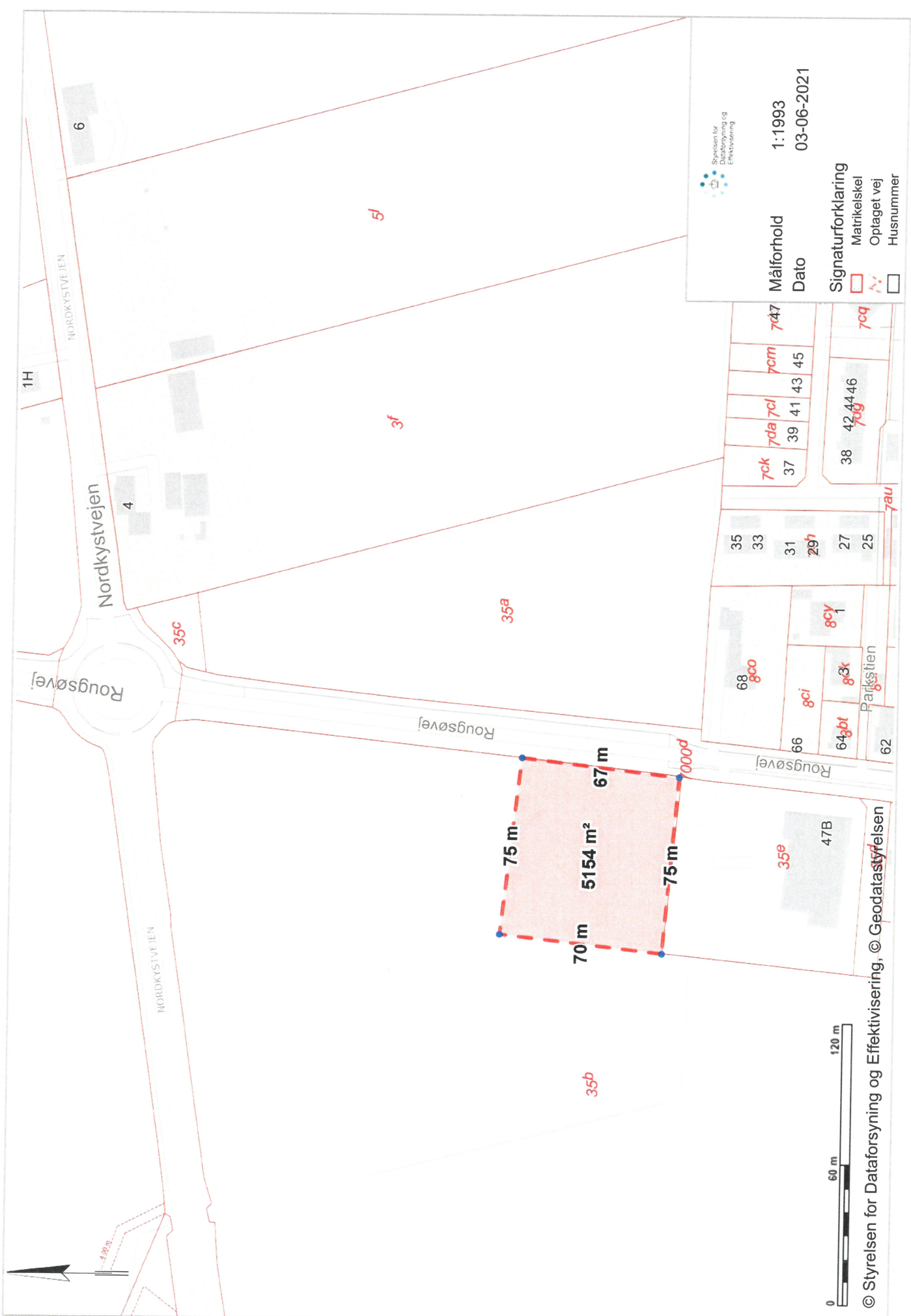
Jeg foreslår, at der etableres/ udvides erhvervsareal nord for og i tilknytning til LP-83-101, Rougsøvej 47b - rundkørslen Rougsøvej/Nordkystvejen, med mulighed for etablering af virksomheder der kan have nytte af trafikken på Nordkystvejen samt Rougsøvej.

Vedhæftning af fil

report1680385248396337977.pdf (789 KB)

Resuméside

Jeg bekræfter, at de indtastede oplysninger er korrekte.

Målforhold 1:1993
Dato 03-06-2021

Signaturforklaring

- ☒ Matrikelskel
- ☒ Optaget vej
- ☐ Husnummer

© Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, © Geodatastyrelsen

Til
Byg og Miljø
Norddjurs Kommune
Torvet 3
8500 Grenaa
Att. Helen Carter og Kisa Lindgaard

ADRESSE COWI A/S
Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby

TLF +45 56 40 00 00
FAX +45 56 40 99 99
WWW cowi.dk

DATO 6. april 2021
SIDE 1/1
REF MRRR
PROJEKTNR A224147-002-002

Høringssvar til Norddjurs Kommunes Forslag til kommuneplan 2021

På vegne af Innovater fremsendes høringssvar til Forslag til kommuneplan 2021 for Norddjurs Kommune og bemærkninger til udkast til Forslag til lokalplan 087-707 Erhvervsgrunde ved Hesselvang. Med høringssvaret ønskes der mulighed for en dagligvarebutik på 1.200 m² og et plantecenter på 8.500 m² i det nye aflastningsområde ved Hesselvang i Grenaa.

Formålet er at imødekomme den igangværende planlægning for aflastningsområdet. Ved at åbne op for en ny dagligvarebutik muliggøres en ankerbutik for de nye udvalgswarebutikker og butikker med særligt pladskrævende varegrupper i aflastningsområdet. Muligheden for dagligvarebutikken ønskes på matr.nre. 1qo og 1qd, Hessel Hgd., Ålsø 1, der foreslås udlagt som særskilt delområde i den nye lokalplan for området og som særskilt rammeområde i kommuneplanen. Ved at åbne op for udvalgswarebutikker og butikker med særligt pladskrævende varegrupper på op til 8.500 m² mod de nuværende 5.000 m² i lokalplanudkastet gives mulighed for mere pladskrævende butiks-koncepter, der matcher kædernes etableringskrav og efterspørgslen fra kunderne.

COWI har udarbejdet vedlagte detailhandelsredegørelse, som supplerer den foreliggende detailhandelsredegørelse for et aflastningsområde til udvalgswarebutikker.

COWI og Innovater står til rådighed for evt. spørgsmål og ser frem til en positiv behandling af ovenstående forslag.

Med venlig hilsen

Andreas Bagunck
Udviklingschef, Innovater
Marselisborg Havnevej 56, 2
8000 Århus C
Mobil: 2531 8670
Mail: ab@innovater.dk
Web: www.innovater.dk

INNOVATER

REDEGØRELSE FOR NY DAGLIGVAREBUTIK HESSELVANG

DETAILHANDELSREDEGØRELSE

ADRESSE COWI A/S
Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby

TLF +45 56 40 00 00

FAX +45 56 40 99 99

WWW cowi.dk

PROJEKTNR.

A224147-002

VERSION

3.0

UDGIVELSESDATO

06.07.2021

BESKRIVELSE

Detailhandelsredegårelse

UDARBEJDET

MRRR/STAP

KONTROLLERET

FRSR

GODKENDT

MRRR

INDHOLD

1	Baggrund og formål	3
2	Datagrundlag	3
3	Redegørelseskrav	4
4	Sammenhæng med kommuneplan	6
5	Eksisterende detailhandel	9
6	Opland og influensområde	11
7	Forbrugsgrundlag og arealbehov	12
8	Effekter for den eksisterende dagligvarehandel	19
9	Oplandseffekt	23
10	Priseffekt	23
11	Sammenfattende konsekvensvurderingsskema	24
12	Tilgængelighed	25
13	Ordforklaring	26

1 Baggrund og formål

Innovater har bedt COWI om at undersøge mulighederne for etableringen af en ny dagligvarebutik på 1.200 m² i det nye aflastningsområde ved Hesselvang i Grenaa. For at belyse mulighederne er dette notat indeholdende en detailhandelsredegørelse udarbejdet.

Formålet med detailhandelsredegørelsen er bl.a. at belyse grundlaget for en dagligvarebutik på placeringen og at beskrive effekterne for det eksisterende handelsliv. Redegørelsen er bidrag til grundlaget for en politisk stillingtagen til planlægning for dagligvarebutiksprojektet og opfylder planlovens og Vejledning om detailhandelsplanlægnings redegørelseskrav ved planlægning for et aflastningsområde med mulighed for en ny dagligvarebutik. Redegørelsen kan anvendes som input til Kommuneplan 2021 for Norddjurs Kommune.

2 Datagrundlag

I udarbejdelsen af redegørelsen er der taget udgangspunkt i følgende datagrundlag:

- > Detailhandelsanalyse for Norddjurs Kommune, 2018, ICP.
- > Vurdering af omsætning i store dagligvarebutikker i influensområdet på baggrund af Detailhandelsportalen og nøgletal fra andre analyser, herunder detailhandelsanalyser for kommuner gennemført af COWI.
- > Befolkningsprognose 2020-2029 for Norddjurs Kommune.
- > Data om forbrug og indkomst, DST.
- > Data om nethandlen, FDIH, DIBS by Nets, DI og COWI.

Omsætnings- og forbrugstal er anført i 2021-priser og inkl. moms medmindre andet er angivet. I beregningen af forbrug er nethandlen trukket ud af forbruget, medmindre andet er angivet.

Der er en ordforklaring til sidst i notatet.

3 Redegørelseskrav

Projektområdet ligger ved Hesselvang, ca. 200 m nordøst for den eksisterende jem & fix, og er i den gældende planlægning omfattet af et område til butikker med særligt pladskrævende varegrupper (SPV). I Forslag til Kommuneplan 2021 er området udlagt som aflastningsområde til udvalgswarebutikker uden mulighed for dagligvarebutikker. Lokalplanlægning for den nye dagligvarebutik i aflastningsområdet forudsætter en ændring af Forslag til Kommuneplan 2021.

3.1 Redegørelseskrav ved planlægning for aflastningsområde

Planlægning for et aflastningsområdet forudsætter en redegørelse. To sæt delvist overlappende krav om redegørelse i Planloven skal opfyldes: De almindelige krav ved planlægning for retningslinjer til detailhandel skal opfyldes, og de særlige krav, ved planlægning for aflastningsområder, skal opfyldes.

De almindelige krav fremgår af Planlovens § 11 e, stk. 4 og har følgende hovedindhold:

- 1 Vurdering af omfanget af den eksisterende detailhandel.
- 2 Vurdering af behovet for yderligere detailhandel.
- 3 Vurdering af sammenhængen med målene for detailhandelsstrukturen.
- 4 Oplysning om sammenhængen med målene for den kommunale hovedstruktur.
- 5 Angivelse af tilgængeligheden for de forskellige trafikarter.

De særlige krav fremgår af Planlovens § 11 e, stk. 5 og har følgende hovedindhold:

Der skal redegøres for kundegrundlaget, som etableringen af den nye detailhandel baseres på, det opland, som aflastningsområdet henvender sig til, og hvordan udvidelsen af aflastningsområdet kan:

- 1 Styrke konkurrencen og bidrage til lavere priser.
- 2 Påvirke den eksisterende detailhandel.
- 3 Forventes at påvirke byens samlede oplandseffekt ift. nabokommuner.

Derudover skal redegørelsen leve op til kravene i Vejledning om detailhandelsplanlægning.

3.1.1 Vejledningens trin ved redegørelse for planlægning for aflastningsområder

Det følgende er en oversigt over, i hvilke afsnit i dette notat, at Vejledning om detailhandelsplanlægningens trin ved redegørelse for planlægning for aflastningsområder behandles:

Step 0 Vurdering af behov for udvidelse: Afsnit 7.

- Step 1 Redegørelse for kundegrundlag og opland samt vurdering af oplands-effekt: Afsnit 6, 7 og 9.
- Step 2 Vurdering af aflastningsområdets forventede påvirkning af butiksforsyningen: Afsnit 8.
- Step 3 Vurdering af om aflastningsområdet kan styrke konkurrencen: Afsnit 10.
- Step 4 Sammenfattende vurdering: Afsnit 11.

4 Sammenhæng med kommuneplan

I det følgende beskrives sammenhængen mellem kommuneplanlægningen for det nye aflastningsområde, herunder planlægningen for en ny dagligvarebutik i aflastningsområdet, og hhv. hovedstruktur og mål for detailhandlen i Forslag til Kommuneplan 2021.

4.1 Sammenhæng med hovedstruktur

I Forslag til Kommuneplan 2021 er Norddjurs Kommunes bymønster er inddelt i 3 bybånd:

- > Vest med Auning, Allingåbro og Ørsted,
- > Midt med Glesborg, Ørum og Bønnerup Strand,
- > Øst med Grenaa, Trustrup og Lyngby

Ifølge Norddjurs Kommune er det i de tre bybånd, at potentialet for byvækst og befolkningstilvækst er stærkest. Det er også her, koncentrationen af arbejdspladser er størst, og det er derfor her, der skal fokuseres, når der byudvikles.

Det fremgår af kommuneplanen, at udviklingen i detailhandlen har betydning for byernes evne til at tiltrække og fastholde borgere og betydning for udviklingen i andre erhverv som for eksempel turisme, hvor spændende bymiljøer med en kombination af detailhandel, kultur og oplevelser kan udgøre en samlet attraktionsfaktor.

Det fremgår desuden af kommuneplanen, at den største koncentration og det bredeste udvalg af detailhandel i Norddjurs Kommune findes i Grenaa. Her findes både det hyggelige handelsliv med mange små udvalgsvarebutikker i gågaderne og de store butikker med pladskrævende varegrupper. Bymidterne i Grenaa og Auning skal være fokuspunkterne for en koncentration af udvalgsdetailhandlen og kundeorienterede servicefunktioner. Som motorer i hhv. det østlige og det vestlige bybånd er det vigtigt, at handelslivet i de to byer fortsat er levende og varieret. I både Grenaa og Auning er detailhandlen en vigtig del af at støtte en levende midtby. Detailhandel har også betydning for byernes evne til at tiltrække og fastholde borgere og for udviklingen i andre erhverv som for eksempel turisme, hvor spændende bymiljøer med en kombination af detailhandel, kultur og oplevelser kan udgøre en samlet attraktionsfaktor. Derudover har Grenaa og Auning vigtige roller for de andre byer i bybåndene, samt de andre nærliggende lokalsamfund.

Det vurderes, at en ny dagligvarebutik i Hesselvang vil understøtte et udviklingspotentiale i Grenaa som motor for detailhandel og attraktion for hele kommunen. Dagligvarebutikken vil især styrke det østlige bybånd idet dagligvarebutikken vil fungere som ankerbutik for de øvrige butikker i det nye aflastningsområde. Dermed vil dagligvarebutikken ikke kun forbedre dagligvareforsyningen i det sydlige Grenaa og bidrage til at større lokalt udvalg af dagligvarebutikker, men butikken vil også bidrage positivt til udviklingen af aflastningsområdet.

Kunder i det nye aflastningsområde vil få mulighed for at kombinere indkøbsturen og købe dagligvarer og udvalgsvarer på samme tur. Dette øger

aflastningsområdets attraktivitet, da kunderne herved kan spare tid. Idet kundestrømmen fra dagligvarebutikken kan være til gavn for nærliggende udvalgsvarebutikker og butikker med SPV, kan dagligvarebutikken bidrage til en hurtigere udbygning af aflastningsområdet. Dermed får lokale borgere såvel som f.eks. sommerhusejere adgang til et større udbud af butikker og varer indenfor især temaerne hus-, have- og fritid.

4.2 Sammenhæng med mål for detailhandel

I Forslag til kommuneplan 2021-2033 har Norddjurs Kommune sat mål for detailhandelsstrukturen i kommunen. Norddjurs Kommune ønsker:

- > At fremme et levende og varieret handelsmiljø i bymidterne i kommunens to største byer, Grenaa og Auning,

Etableringen af en dagligvarebutik vil ikke understøtte et varieret handelsmiljø i bymidterne, men vil styrke den lokale og regionale konkurrenceevne i og omkring Grenaa. Grenaa vil derved stå stærkere i konkurrencen om forbrugere, da der vil være mulighed for flere større butikker i Grenaa. En dagligvarebutik vil i aflastningsområdet forsyne det sydlige Grenaa og omkringliggende mindre byer med dagligvarer og vil styrke den overordnede dagligvareforsyning i området omkring Grenaa.

- > at fremme et varieret butiksudbud i de byer i kommunen, hvor der er befolkningsmæssigt underlag for detailhandel,

Grenaa har status som hovedby og er den største by i Norddjurs Kommune. Et nyt aflastningsområde med nye store udvalgsvarebutikker og en ny dagligvarebutik vil understøtte et varieret butiksudbud i Grenaas rolle til gavn for borgere i hele kommunen.

- > at sikre, at arealer til butiksformål udlægges, hvor der er god tilgængelighed for alle trafikanter,

En ny dagligvarebutik på Hesselvang vil få en placering tæt på offentlig transport i form af både letbanestop og busstoppesteder og med gode forhold for bilister, da Århusvej fungerer som primær indfaldsvej til Grenaa fra syd. For gående og cyklende findes en delt dobbeltsporet cykelsti langs Århusvej. Projektområdet er i dag ubebygget og muliggør etableringen af et optimalt disponeret butiks anlæg. Som led i etableringen af den nye dagligvarebutik vil der blive etableret tilstrækkelig og lettilgængelig kudeparkering for bilister og cyklende. Ladestanderbekendtgørelsens krav om etablering af elladestandere og forberedelse af parkeringspladser til fremtidige elladestandere efterleves. Der etableres sikre vareleveringsforhold. Den detaljerede disponering af projektområdet, herunder det præcise antal parkeringspladser og placeringen af varelevering mv. afklares i det videre arbejde med projektet.

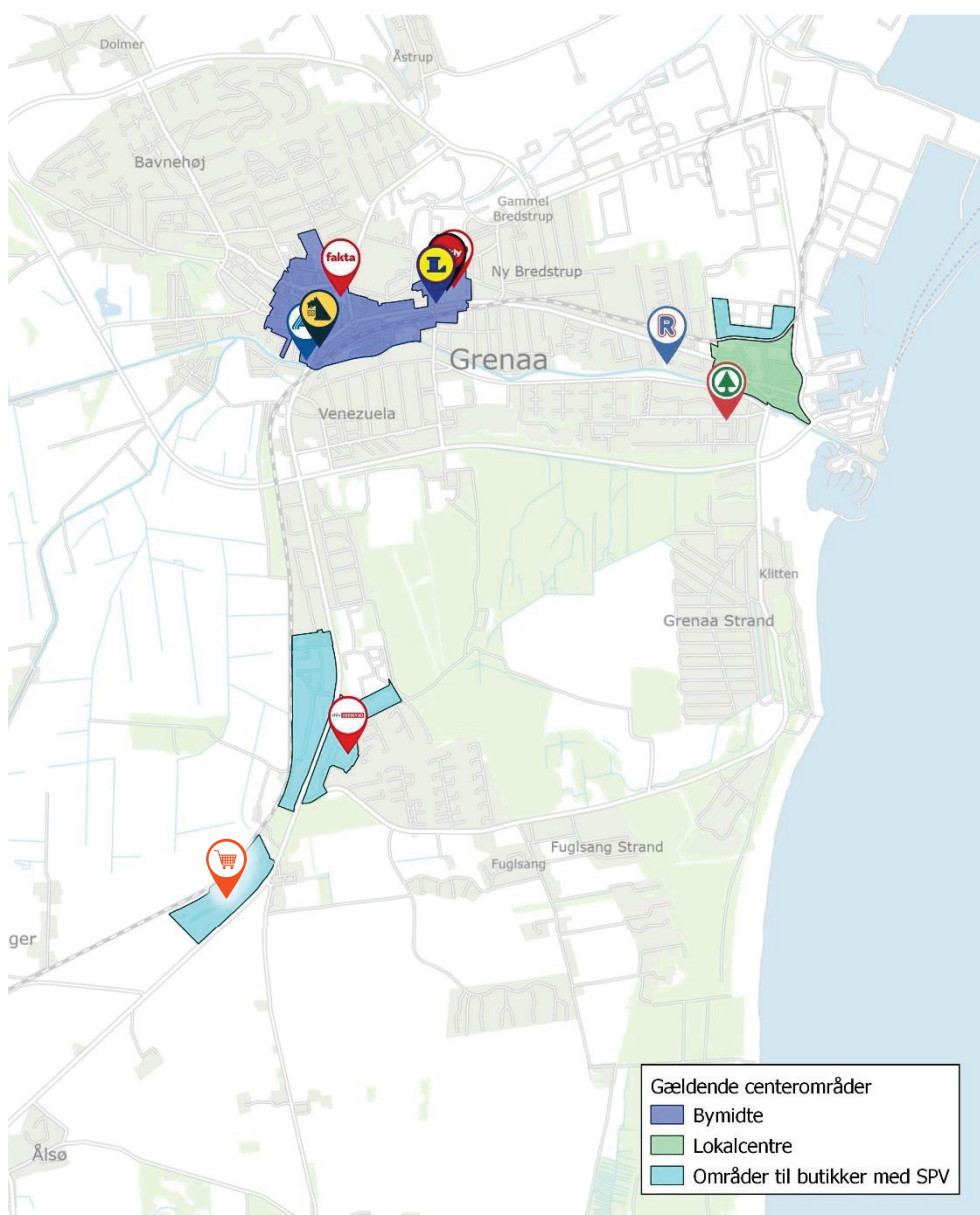
- > at fremme en samfundsmæssig bæredygtig detailhandelsstruktur, hvor transportafstandene i forbindelse med indkøb er begrænsede.

Butiksplaceringen i det nye aflastningsområde vil understøtte den lokale dagligvareforsyning i det sydlige Grenaa. Butikkens placering i aflastningsområdet, hvor der på sigt etableres flere udvalgswarebutikker og butikker med SPV, vil medføre, at kunderne vil kunne købe dagligvarer og udvalgsvarer på samme tur og dermed kan det samlede antal kørte km reduceres. Butiksplaceringen ved Århusvej betyder desuden, at pendlere vil få nem adgang til dagligvareindkøb på et sted, som i forvejen passeres til dagligt.

5 Eksisterende detailhandel

Fra projektområdet er der forholdsvis lange afstande til andre store dagligvarebutikker. Store dagligvarebutikker nærmest projektområdet målt som afstand ad vejnettet er:

- > Min Købmand på Trekanten 46, ca. 1.300 m nord for projektområdet
- > ALDI på Søndergade 10, ca. 3,4 km nord for projektområdet
- > Netto på Søndergade, ca. 3,6 km nord for projektområdet
- > Fakta på Nørregade, knap 4 km nord for projektområdet
- > LIDL på Østerbrogade, ca. 4,3 km nordøst for projektområdet
- > Kvickly på Østerbrogade, ca. 4,4 km nordøst for projektområdet
- > Fakta på Østerbrogade, ca. 4,4 km fra projektområdet

Figur 1

Eksisterende store dagligvarebutikker i Grenaa og placeringen af den nye store dagligvarebutik samt gældende centerstruktur. De to områder til butikker med SPV vest for Århusvej er udlagt til ét sammenhængende aflastningsområde i Forslag til kommuneplan 2021.

ANTAL DAGLIGVAREBUTIKKER OG DAGLIGVAREBUTIKSAREAL I 2018, M ²		
Område	Antal dagligvarebutikker	Areal af dagligvarebutikker m ²
Grenaa bymidte	15	14.200
Havnecenter	1	200
Storbutiksområde	1	600
Grenaa by i øvrigt	6	2.300
Trustrup by	2	800
Lyngby by	-	-
<i>Bybånd Øst i alt</i>	25	18.100
Glesborg bymidte	2	3.700
Ørum bymidte	-	-
Bønnerup by og strand	1	500
<i>Bybånd Midt i alt</i>	3	4.200
Auning bymidte	8	6.500
Allingåbro by	5	1.000
Ørsted by	3	1.400
<i>Bybånd Vest i alt</i>	16	8.900
Kommunen i øvrigt	15	7.500
<i>Kommunen i alt</i>	59	38.700

Tabel 1 Antal dagligvarebutikker og deres areal i Norddjurs Kommune i 2018. Detailhandelsanalyse, 2018, ICP.

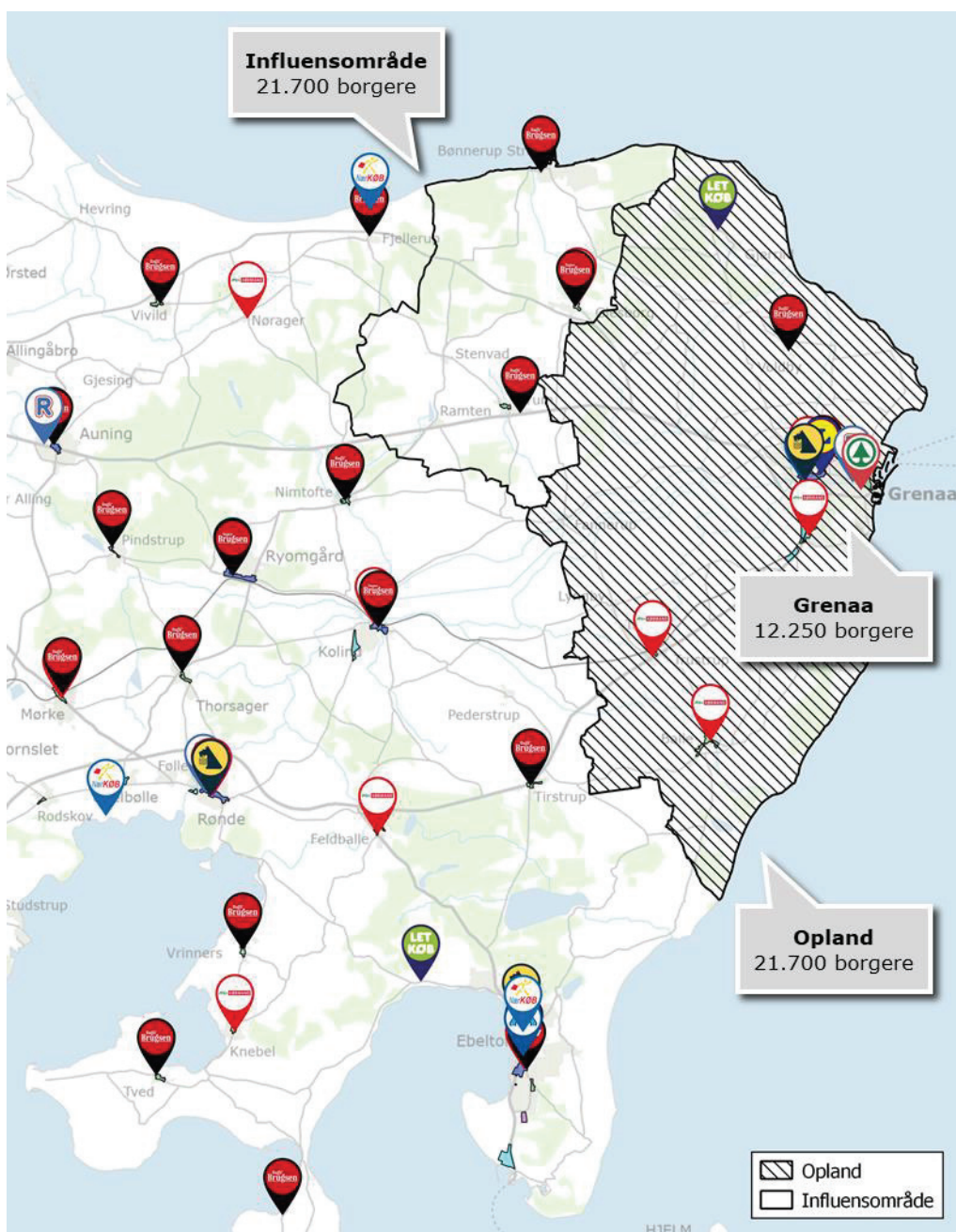
DAGLIGVAREOMSÆTNING I 2017, MIO. KR.	
Grenaa bymidte	394
Auning bymidter	642
<i>Kommunen i alt</i>	1.036

Tabel 2 Dagligvareomsætningen i Norddjurs Kommune i mio. kr. i 2017. Detailhandelsanalyse, 2018, ICP.

Omfanget af den eksisterende dagligvarehandel fremgår af Tabel 1 og Tabel 2. Siden seneste detailhandelsanalyse er Meny lukket og erstattet af Netto, der flyttede fra lokalerne på Østergade. Desuden er Dagli'Brugsen i Ørum flyttet til en ny og stor butik ved Hovedvejen. Endeligt er Kvickly moderniseret. De tre projekter betyder samlet set, at der er blevet én stor dagligvarebutik mindre, og at dagligvareomsætningen i Grenaa bymidte sandsynligvis er faldet fra 2017 til 2019.

6 Opland og influensområde

Den nye dagligvarebutik vil henvende sig til et større opland end normalt for store dagligvarebutikker grundet placeringen ved det overordnede vejnet og sammen med nye store udvalgsvarebutikker og butikker med SPV i aflastningsområdet. Det vurderede opland og influensområde til den nye dagligvarebutik fremgår af Figur 2. Der er tale om omtrentlige afgrænsninger, der i praksis ikke er så skarpt afgrænsede som på kortet, da borgerne handler på tværs af f.eks. oplandsgrænser. Eksempelvis er der også borgere udenfor oplandet, som køber dagligvarer i oplandet ifm. arbejde og andre ærinder i Grenaa, der er hovedby i Norddjurs Kommune.

Figur 2

Omtrentlig afgrænsning af opland og influensområde til den nye dagligvarebutik i aflastningsområdet.

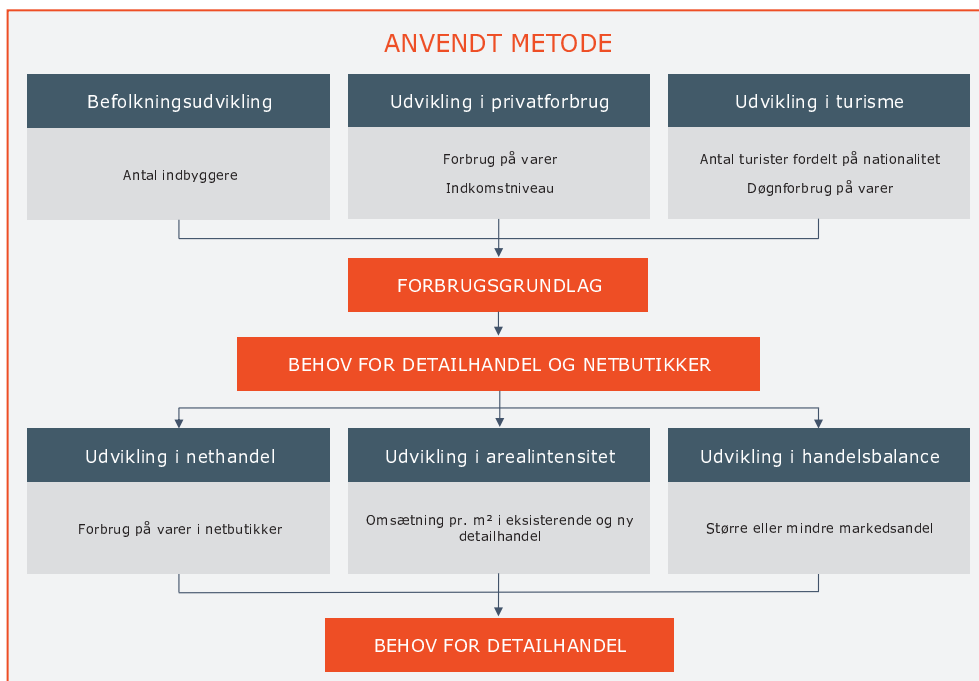
7 Forbrugsgrundlag og arealbehov

De seneste godt 10 år har budt på stigende urbanisering mod de store byer, økonomisk afmatning, stigende nethandel og øget konkurrence mellem kommunernes detailhandel. Den økonomiske afmatning er stoppet, og privatforbruget stiger igen, men udviklingen indenfor detailhandlen er usikker.

Den igangværende krise i handelslivet affødt af Coronavirus har medført et pludseligt og meget markant fald i forbruget indenfor nogle varegrupper og services og drastisk ændrede indkøbsmønstre. Det forventes, at den igangværende krise er midlertidig, at situationen vil normalisere sig, og at følgende forhold vil påvirke handelslivet i Norddjurs Kommune på længere sigt:

- > Kommunens, handelslivets og borgernes engagement i udviklingen
- > Befolkningsudviklingen
- > Udviklingen i privatforbruget
- > Udviklingen i nethandlen
- > Udvikling i handelsbalancen overfor omverdenen, herunder udviklingen i turismen og den regionale konkurrencesituation
- > Udviklingen i butikkernes arealintensitet

Udviklingen i forbrugsgrundlaget har betydning for detailhandlen. Særligt udviklingen i indbyggertallet og privatforbruget har betydning for forbrugsgrundlaget, mens særligt nethandlen, handelsbalancen og omsætningen pr. m² er med til at definere, hvordan udviklingen i forbrugsgrundlaget påvirker arealbehovet.

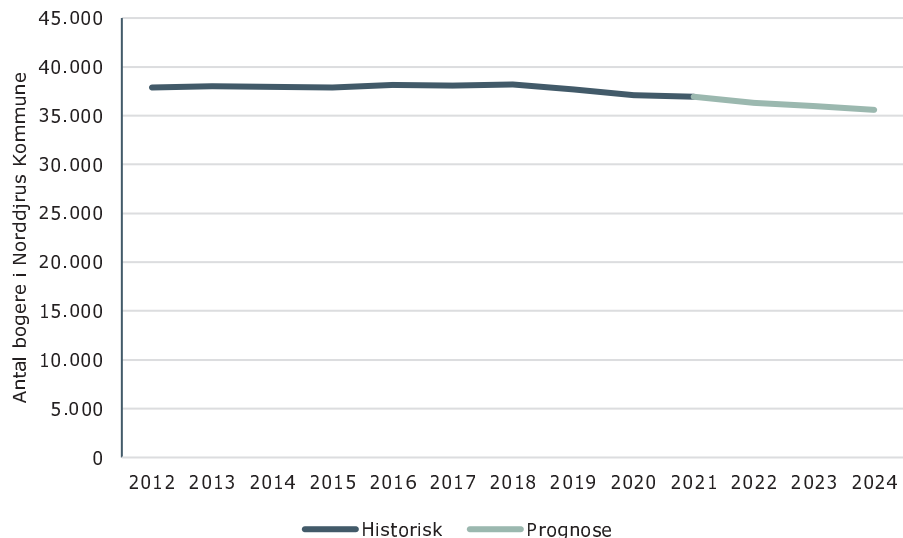

7.1 Aktiv udvikling af handelslivet

En aktiv udvikling af handelslivet har stor betydning. Det gælder både mht. lokalisering af dagligvarebutikker, et attraktivt bymiljø, fortætning af bymidterne med f.eks. offentlige funktioner og boliger, en indsats for at styrke butiksudbudet ved aktiv kontakt til kæder mv. Flere af tiltagene kan med fordel gennemføres i tæt samarbejde mellem kommune, handelsliv og grundejere. Et eksempel er økonomisk forpligtigende samarbejder inspireret af business improvement district-modellen (BID).

7.2 Faldende indbyggertal

I perioden 2012-2021 faldt befolkningstallet i Norddjurs Kommune med ca. 935 indbyggere, hvilket svarer til et fald på ca. 2,5 %. Frem mod 2024 forventes indbyggertallet falde yderligere med ca. 1.345 indbyggere, hvilket svarer til et fald på ca. 3,5 %.

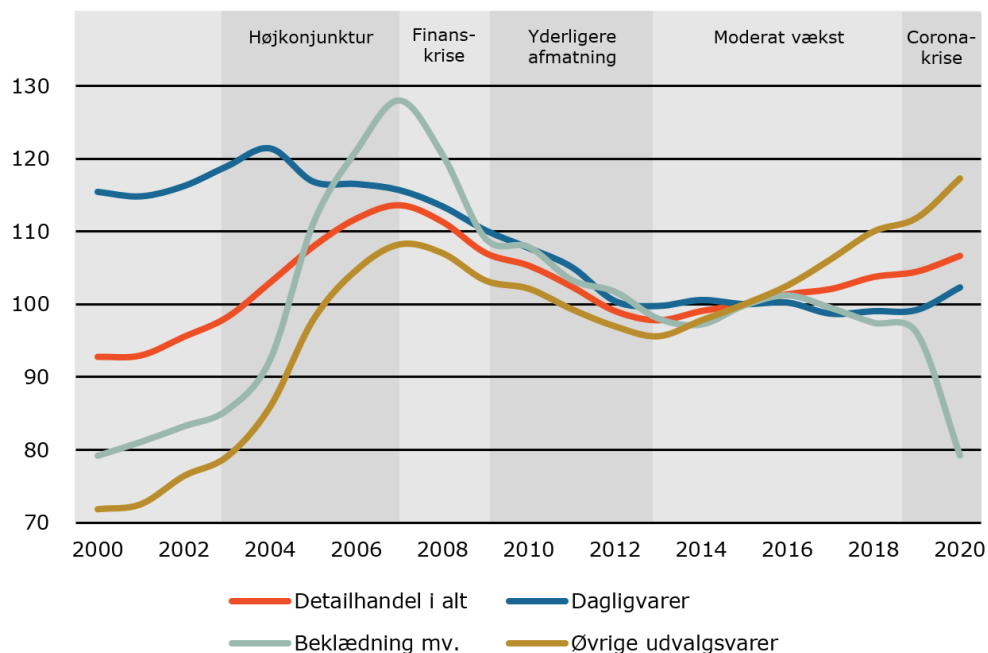
Figur 3 Historisk og forventet befolkningsudvikling i Norddjurs Kommune 2012-2024 jf. Befolkningsprognose 2020-2029.

Indbyggertallet i oplandet til den nye dagligvarebutik ved Hesselvang omfatter helt eller delvist skoledistrikterne 'Kattegat', 'Vestre', 'Mølle' og 'Toubro', hvor der jf. Befolkningsprognose 2020-2029 forventes et fald i befolkningen med omkring 3 % frem mod 2024. I oplandet til dagligvarebutikken i aflastningsområdet bor der ca. 21.700 borgere. Der er i vurderingen af arealbehovet forudsat en procentmæssig udvikling i indbyggertallet i oplandet svarende til den samlede procentmæssige udvikling i førnævnte skoledistrikter.

7.3 Udvikling i privatforbrug

Efter 2008, hvor forbruget toppede, var forbrugerne tilbageholdende som konsekvens af den økonomiske krise.

- > Samlet set faldt omsætningen på landsplan med ca. 8 % fra 2007 til ultimo 2019. Omsætningen lå i 2019 lidt under niveauet i 2005¹.
- > Omsætningen i dagligvarebutikkerne faldt i perioden 2007-2019 med ca. 14 %. Discountbutikkerne under ét havde markant fremgang under lavkonjunkturen. Siden 2012 og frem til 2020 lå omsætningen i dagligvarebutikkerne på et nogenlunde konstant niveau.

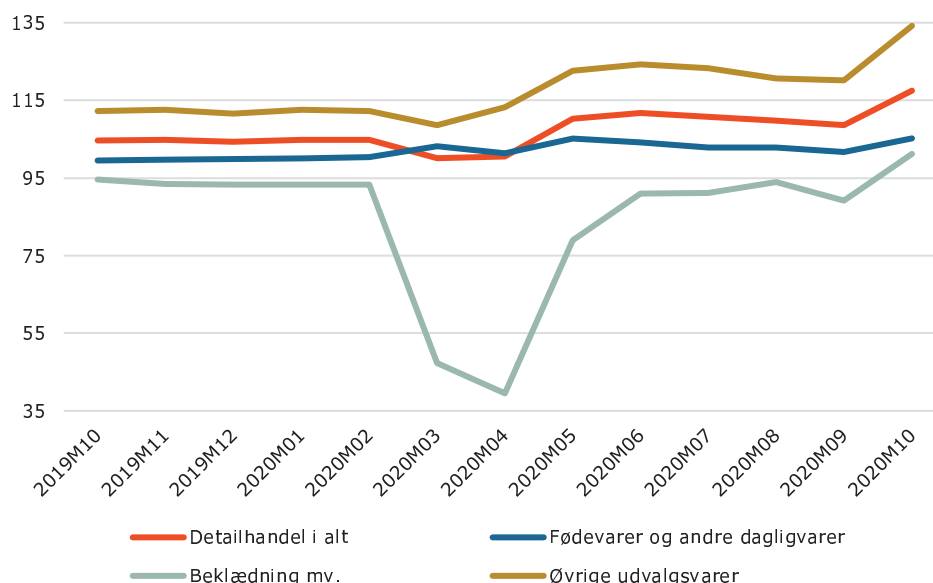

Figur 4 Det sæsonkorrigerede mængdeindeks viser udviklingen i årsgennemsnittet i omsætningen i dansk detailhandel og danske netbutikker i faste priser, dvs. korrigeret for sæsonudsving og prisudvikling, frem til august 2020. Her er der taget udgangspunkt i 2015 som indeks 100.

7.4 Effekter af COVID-19 på de fysiske butikker

Coronakrisen har i væsentlig grad påvirket omsætningen i detailhandlen og de kundeorienterede serviceerhverv, men udviklingen har været forskellig indenfor brancherne. Figur 5 viser udviklingen i omsætningen i detailhandlen og de danske netbutikker det seneste år, herunder under nedlukningen som følge af Corona, og i den første tid efter genåbningen.

¹ Bygger på udviklingen i det sæsonkorrigerede mængdeindeks ved sammenligning af det gennemsnitlige niveau i 2004 og 2005 med det gennemsnitlige niveau i 2019.

Figur 5 Det sæsonkorrigerede mængdeindeks viser udviklingen i omsætningen i dansk detailhandel og danske netbutikker i faste priser, dvs. korrigeret for sæsonudsving og inflation, i perioden oktober 2019 – oktober 2020. Her er der taget udgangspunkt i 2015 som indeks 100.

Dagligvareomsætningen er steget under krisen. Forklaringerne kan være:

- > At mange har arbejdet hjemmefra, og derfor ikke har spist i arbejdspladssens kantine som normalt,
- > at der har ikke været mulighed for udespisning på restauranter og caféer,
- > at der er sket en markant vækst i nethandlen med dagligvarer, og
- > at dele af forbrugerne har hamstret eller købt stort ind under krisens start.

7.4.1 Samlet vurdering af udvikling i privatforbrug

Frem mod 2024 forventes det, at privatforbruget vil vokse – om end i et noget mere afdæmpet tempo end gennemsnittet for perioden fra 2000-2007. Det vurderes altså, at opbremsningen er vendt, og at der igen bruges flere penge.

7.5 Stigende nethandel

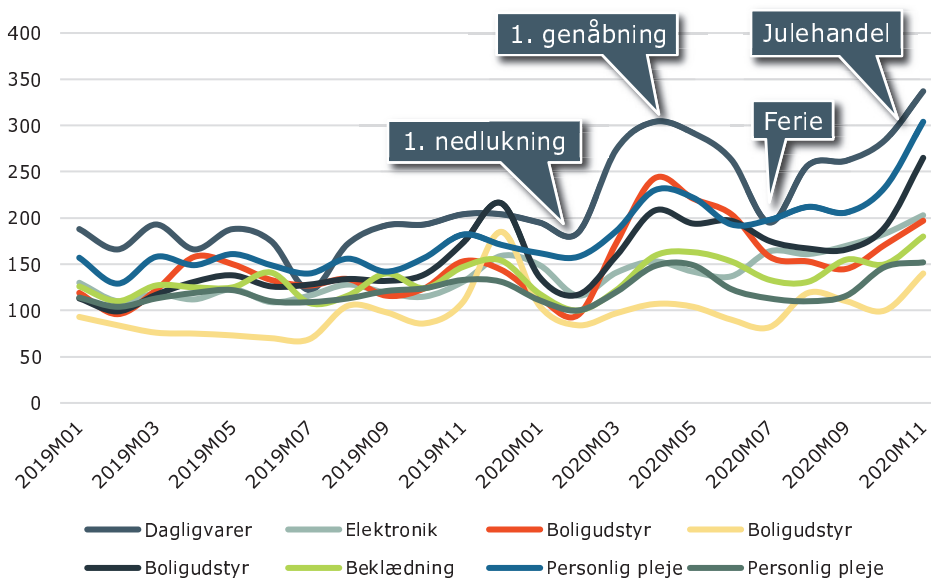
En stigende andel af danskernes forbrug lægges i netbutikker, og en mindre andel lægges i fysiske butikker. Alene i 2016 steg nethandlen med ca. 16 %. I 2017 rundede nethandlen 120 mia. kr., hvilket er dobbelt så meget som i 2012, og i 2019 nåede nethandlen ca. 150 mia. kr. Der flyttes dermed fortsat store markedsandele fra de fysiske butikker til nethandlen. I nethandlen indgår både ikke-fysiske varer som rejser, flybilletter og underholdning, men også fysiske varer som tøj, elektronik og bøger. Andelen af nethandel er meget brancheafhængig. Eksempelvis bliver en meget stor del af elektronik, bøger og børnetøj købt online, mens andelen af dagligvarer, der købes online, fortsat er lav.

Dagligvarer købes typisk nær bopælen, herunder på vej til eller fra arbejde eller i butikker med god trafikal beliggenhed. Indtil videre købes dagligvarer kun i begrænset omfang på nettet. Der er endnu ikke sket et egentlig gennembrud indenfor nethandlen med dagligvarer, f.eks. som måltidskasser. Der er sket en kraftig vækst i nethandlen med dagligvarer, senest under krisen som følge af Coronakrisen, men fra et meget lavt udgangspunkt. Nethandel med dagligvarer er mest udbredt i Hovedstadsområdet og i de større byer. Nethandelsandelen for dagligvarer på landsplan var ca. 2,6 % før situationen med Corona. Det vurderes, at nethandlen med dagligvarer p.t. udgør 4 % af det samlede dagligvareforbrug på landsplan, men at andelen er væsentligt lavere i Norddjurs Kommune.

7.5.1 Effekter af COVID-19 på nethandlen

Coronakrisen har haft stor betydning for nethandlen, som er steget markant. Nethandlen er dels steget som følge af nedlukningen af dele af detailhandlen og dels som en umiddelbar reaktion fra store dele af forbrugerne.

Omsætningsindekset viser imidlertid, at den markante stigning under første nedlukning blev efterfulgt af et omtrent næsten lige så stort fald. For dagligvarer kan stigningen i efteråret skyldes, at forbrugerne igen har modtaget måltidskasser efter sommerferien, mens stigningen i november og december i høj grad kan henføres til julehandlen.

Figur 6 Udviklingen i omsætning i danske netbutikker. Detailomsætningsindeks efter branche, med indeks 2015 = 100. DST.

7.5.2 Samlet vurdering af udvikling i nethandel

Samlet set viser tallene, at mens mange forbrugere og detailhandlere har gjort sig flere erfaringer med nethandel, så har den stærkt øgede nethandel været midlertidig indenfor de fleste brancher.

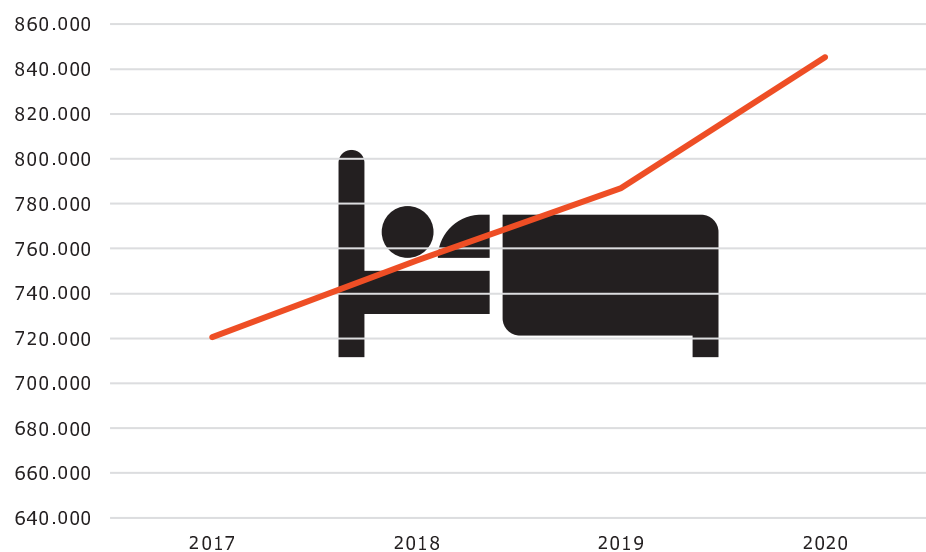
Det er endnu for tidligt at vurdere betydningen af stigningen i nethandlen med dagligvarer som følge af Corona, herunder i hvilket omfang den øgede nethandelsandel fastholdes, om nethandelsandelen falder lidt for derefter at lægge sig lidt over niveauet før krisen, eller om det er begyndelsen til et egentligt gennembrud for nethandlen med dagligvarer.

7.6 Turismens betydning for detailhandlen

Byer, der besøges af mange turister, har både flere butikker og et mere varieret butiksliv end de ville have, hvis det alene var de lokale indbyggere, der udgjorde kundegrundlaget.

Det blev som led i den seneste detailhandelsanalyse for Norddjurs Kommune vurderet, at turister og andre besøgende lagde ca. 100 mio. kr. i dagligvarebutikkerne i Norddjurs Kommune i 2017. Herudover lægger turister og besøgende også en betydelig omsætning i spisesteder.

Antallet af registrerede kommercielle overnatninger i Norddjurs Kommune steg fra ca. 720.000 til ca. 840.000 svarende til en stigning på ca. 120.000 overnatninger eller ca. 16,5 % i perioden 2017-2020.

Figur 7 Antal kommercielle overnatninger i Norddjurs Kommune i 2017-2020.

Endagsturister og ikke-kommercielle overnatninger indgår ikke i opgørelserne. På Djursland var der ifølge VisitDenmark i 2019 ca. 1,8 mio. ikke-kommercielle overnatninger, hvilket er en stigning på ca. 4,2 % siden 2018.

De seneste tal for turisternes døgnforbrug viser, at danske og udenlandske turister, der overnatter i lejede feriehuse, bruger væsentlig flere penge på dagligvarer og udvalgsvarer i detailhandlen end tidligere. Danske og udenlandske turister, der overnatter i lejede feriehuse i Danmark, brugte i 2017 i gennemsnit hhv. ca. 200 kr. og ca. 150 kr. på dagligvarer om dagen.

7.6.1 Turister under COVID-19

Djursland har klaret sig gennem COVID-19 med en stigning af antallet af årlige kommercielle overnatninger. Som det fremgår af Figur 7, er antallet af overnattende kommercielle gæster i Norddjurs Kommune steget med omkring 7,5 % fra 2019-2020. Det indikerer, at danskerne under Corona-nedlukningerne i højere grad har holdt ferie i Danmark, hvilket har mere end opvejet faldet i antallet af udenlandske gæster. Tal fra Norddjurs Kommune viser, at der i Norddjurs Kommune har været 57 % højere belægning på feriehuse i marts 2020 ift. samme måned året før.

På baggrund af udviklingen siden 2017 i antal kommercielle overnatninger samt væksten i turismen i Norddjurs Kommune under Corona forventes det, at der i den næste årrække sker en fortsat positiv udvikling i antallet af turister i Norddjurs Kommune, som vil styrke detailhandlen, herunder dagligvarehandlen.

7.7 Arealbehov

Borgerne i oplandet havde i 2019 et samlet forbrug på dagligvarer ekskl. net-handel på i størrelsesordenen 570 mio. kr. pr. år, som forventes at være stort set uændret frem mod 2024. Der forventes en fortsat stigning i forbruget fra turister frem mod 2024. Forudsættes en handelsbalance på 100 % for oplandet i 2024, dvs. balance mellem forbrugsgrundlag og omsætning, og en konstant omsætning pr. m² i dagligvarebutikkerne, så vil der blive behov for yderligere ca. 1.200 m² dagligvarebutikssareal frem mod 2024.

Mere overordnet bemærkes det, at lukningen af MENY i foråret 2019 i sig selv kan have skabt behov for ny stor dagligvarebutik i Grenaa.

8 Effekter for den eksisterende dagligvarehandel

Etableringen af en ny dagligvarebutik vil som udgangspunkt ikke medføre, at borgerne bruger flere penge på dagligvarer. I stedet flyttes forbruget fra eksisterende butikker til den nye butik.

8.1 Metode

Effekterne for den eksisterende dagligvarehandel er vurderet på kort sigt, dvs. for et scenarie, hvor den nye dagligvarebutik vil åbne inden for en kort tidshorisont.

Effekterne for den eksisterende dagligvarehandel er udtrykt som omsætningsnedgange i absolutte tal og i procent. En lille omsætningsnedgang i kr. og ører kan have stor effekt målt i procent for en lille butik. Omvendt kan en stor omsætningsnedgang have en lille effekt i procent for en stor butik. I praksis afhænger effekten af, hvor robust den enkelte butik er overfor omsætningsnedgang. De beregnede effekter er udtryk for niveauer og ikke eksakte tal.

Den nye dagligvarebutik vil bidrage til et større dagligvarebutiksudbud i den sydlige del af Grenaa. Den nye dagligvarebutiks placering i tilknytning til nye storbutikker, vil desuden anspore til ture i det nye aflastningsområde, hvor der både købes dagligvarer og udvalgsvarer på samme tur.

Dagligvarer købes dog fortrinsvist nær bopælen, herunder ifm. pendling. På den baggrund vurderes det, at omsætningen hovedsageligt vil blive hentet fra de nærmest beliggende og mest sammenlignelige butikker til den nye dagligvarebutik. Det vurderes, at den nye dagligvarebutik vil hente størstedelen af sin omsætning fra de nærmeste eksisterende store dagligvarebutikker i Grenaa. Konkret vurderes det, at den nye dagligvarebutik vil hente størstedelen af sin omsætning fra de seks store dagligvarebutikker i Grenaa bymidte, fra Rema 1000 og Spar i den østlige del af Grenaa og fra Min Købmand ved Trekanten samt en mindre del af sin omsætning fra butikker spredt i et større influensområde uden for Grenaa.

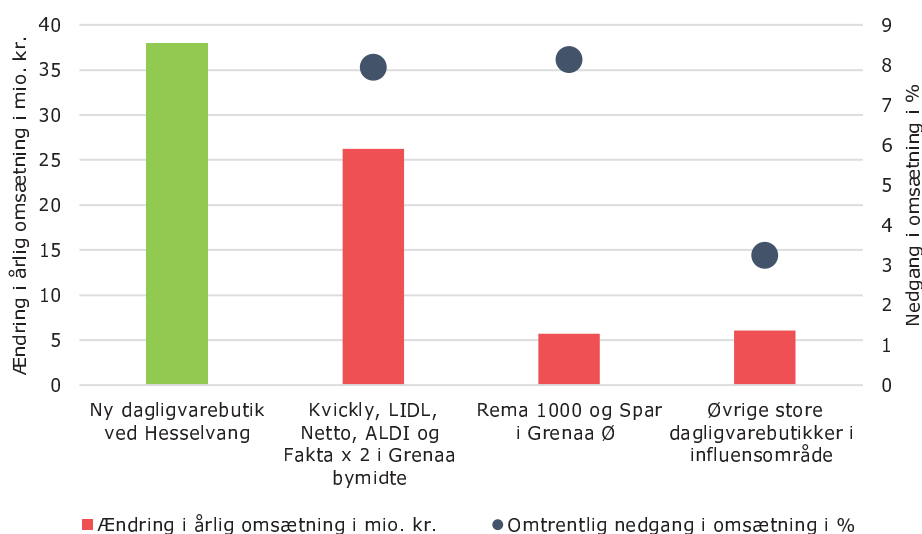
En ny dagligvarebutik ved Hesselvang vil hente langt størstedelen af sin omsætning fra andre store dagligvarebutikker og vil kun i begrænset omfang hente omsætning fra mindre specialdagligvarebutikker som slagtere, bagere, blomsterhandlere og lignende.

8.2 Konsekvensvurdering

Samlet set vurderes det, at den nye dagligvarebutik henter knap 70 % af sin årlige omsætning eller godt 25 mio. kr. fra eksisterende dagligvarebutikker i Grenaa bymidte, ca. 15 % af sin årlige omsætning eller knap 6 mio. kr. fra Rema 1000 og Spar i den østlige del af Grenaa og ca. 16 % eller ca. 6 mio. kr. fra dagligvarebutikker andre steder, herunder fra Min Købmand ved Trekanten og Dagli'Brugsen i Trustrup.

Ud af den nye dagligvarebutiks samlede omsætning på ca. 38 mio. kr. pr. år, vurderes det, at:

- > I alt knap 70 % eller godt 25 mio. kr. pr. år hentes fra Netto, ALDI, LIDL, Kvikly og Fakta x 2 i Grenaa bymidte. Heraf vurderes det, at langt størstedelen hentes fra Netto og ALDI på Søndergade, som ligger nærmest til den nye dagligvarebutik, og som de første store dagligvarebutikker på ruten fra den nye dagligvarebutik og ind mod Grenaa bymidte. Effekterne for Netto og ALDI vil være væsentlige. En mindre del af de godt 25 mio. kr. pr. år vil blive hentet fra LIDL, Kvikly og Fakta på Østerbrogade samt Fakta på Nørregade. Effekterne vil være mærkbare, men betydeligt mindre end for ALDI og Netto. Den samlede nedgang i dagligvareomsætningen i de store dagligvarebutikker i Grenaa bymidte vurderes at ville blive ca. 8 %, den samlede nedgang som andel af den samlede dagligvareomsætning i bymidten vurderes at ville blive ca. 7 %, og omsætningsnedgangen i hver enkelt af de store dagligvarebutikker vurderes at ville blive ca. 3-17 %.
- > ca. 8 % eller ca. 6 mio. kr. fra Rema 1000 og Spar i den østlige del af Grenaa. Rema 1000 ligger på Havnevej som den sidste af seks store dagligvarebutikker, der passerer på ruten ad Aarhusvej, Søndergade og Havnevej fra den nye dagligvarebutik og til den østlige del af Grenaa. Afstanden og de mange alternative indkøbsmuligheder betyder, at kun en mindre del af omsætningen i den nye dagligvarebutik hentes fra Rema 1000. Spar ligger på De Lichtenbergs Vej og betjener dels boligområdet syd for Grenaaen og øst for Søren Kanne-skolen Søndre og dels sommerhusområderne ved Grenaa Strand. Borgere, der kører direkte til disse områder fra syd ad Fuglsangvej og Ringvejen passerer ingen andre store dagligvarebutikker, hvorfor den nye dagligvarebutik vil udgøre et nyt relevant indkøbssted for disse borgere. Derfor vurderes det trods afstanden, at en mindre del af omsætningen i den nye dagligvarebutik hentes fra Spar.
- > ca. 16 % eller ca. 6 mio. kr. pr. år. hentes fra dagligvarebutikker spredt i et større influensområde i og udenfor Grenaa. Langt størstedelen af de 6 mio. kr. vurderes at ville blive hentet fra Min Købmand på Trekanten i den sydlige del af Grenaa. Min Købmand på Trekanten er den nærmeste dagligvarebutik og ligger i en afstand af ca. 1.300 m fra projektområdet. Min Købmand ligger i tilknytning til to bilforhandlere, to butikker med biludstyr, My Home og en butik med havemaskiner. Det vurderes, at Min Købmand, foruden kunderne i førnævnte butikker, først og fremmest betjener boligområderne ved Fuglsangvej og Rævevej. Det vurderes, at omsætningsnedgangen i Min Købmand vil være væsentlig og i størrelsesordenen 20 %. En mindre del af de ca. 6 mio. kr. pr. år vil blive hentet fra butikker udenfor Grenaa, herunder Min Købmand i Trustrup, Min Købmand i Balle i Syddjurs Kommune og butikker spredt i et større influensområde. Effekterne for Min Købmand i hhv. Trustrup og Balle vurderes, at ville blive væsentlige og i størrelsesordenen 7-8 %, mens effekterne for øvrige butikker vurderes at ville blive begrænsede og højst 2 %.

8.2.1 Afledte effekter

Store dagligvarebutikker er vigtige for forsyningen med fødevarer og andre dagligvarer. Samtidig er store dagligvarebutikker vigtige ankerbutikker, der generer kundestrøm til fordel for det øvrige nærliggende handelsliv.

Etableringen af den nye dagligvarebutik i aflastningsområdet vil være til fordel for udvalgsvarerhandlen i aflastningsområdet. Samtidig vil udflytningen af dagligvarehandel fra Grenaa bymidte være til ulempe for udvalgsvarerhandlen i bymidten.

Forudsættes et gennemsnitlig forbrug på ca. 235 kr. pr. indkøbstur, så svarer det til i alt ca. 440 ture til og fra dagligvarebutikken i aflastningsområdet pr. dag.

Kundeinterviewundersøgelser gennemført af COWI i andre byer har vist, at borgerne i de mest attraktive bymidter, hvor der er et stort og samlet udbud af dagligvare- og udvalgsvarerbutikker, køber både dagligvarer- og udvalgsvarer på samme tur på ca. 10-15 % af turene. Andelen af kombinationsture vurderes, at være lavere i aflastningsområdet og i Grenaa bymidte.

Forudsættes en andel af kombinationsture på 7 % og et gennemsnitligt forbrug på ca. 450 kr. pr. udvalgsvarerindkøbstur, så svarer det til et samlet afledt øget forbrug i nærliggende udvalgsvarerbutikker på ca. 5 mio. kr. år. Det øgede forbrug i aflastningsområdet forudsætter dog, at området er udbygget med attraktive butikker. Samtidig kan etableringen af dagligvarebutikken medføre et afledt fald i omsætningen i bymidtens udvalgsvarerbutikker på ca. 3-4 mio. kr. pr. år. I praksis vil faldet dog ikke blive helt så stort, fordi en del af de spontane kombinationsture i bymidten erstattes af planlagte ture til bymidten.

Samlet set vil de afledte effekter derfor være begrænsede målt på omsætning, og ubetydelige målt på pris- og oplandseffekt.

8.2.2 Effekter på længere sigt

Hvordan effekterne for den eksisterende dagligvarehandel på længere sigt bliver, afhænger i høj grad af udviklingen i forbruget og turismen. Udviklingen i forbruget afhænger bl.a. af udviklingen i nethandlen og privatforbruget.

Hvordan forbruget og dagligvarehandlen vil udvikle sig i årene efter 2024, er vanskeligt at vurdere. Hvis indbyggertallet, antallet af turister og forbruget i oplandet stiger, vil de eksisterende og nye butikker kunne omsætte for mere og effekterne for den eksisterende detailhandel vil blive mindre. Hvis situationen bliver omvendt, dvs. et faldende antal indbyggere og turister og et faldende forbrug, så vil butikkerne ikke kunne opnå samme omsætning og effekterne vil samlet set tiltage.

9 Oplandseffekt

Forskellen på handelsbalancen for Grenaa by ekskl. opland før og efter etableringen af den nye dagligvarebutik er aflastningsområdets oplandseffekt for dagligvarer. Beregningerne viser, at den nye dagligvarebutik vil have en meget begrænset påvirkning på oplandseffekten fordi størstedelen af omsætningen hentes fra dagligvarebutikker i Grenaa. Beregningerne viser, at den årlige dagligvareomsætning i Grenaa øges med ca. 2 mio. kr. Beregningerne viser, at handelsbalancen ekskl. nethandel vil stige fra ca. 131 % til ca. 132 %.

OPLANDSEFFEKT FOR DAGLIGVARER					
	2019	2024 ekskl. udvidelse	2024 inkl. udvidelse	Ændring	Hentes i nabokommuner
Omsætning mio. kr. pr. år	ca. 490	ca. 524	ca. 526	ca. 2	ca. 1
Forbrug i mio. kr. pr. år	ca. 373	ca. 399	ca. 399	-	-
Handelsbalance	ca. 131 %	ca. 131 %	ca. 132 %	ca. 1 %-point	-

10 Priseffekt

For at vurdere påvirkningen på konkurrencen er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens økonomiske model benyttet. Resultatet giver en indikation af udbygningens effekt på prisniveauet. Modellen bygger bl.a. på, at store butikker indebærer lavere priser end små butikker. Resultatet af beregningerne er, at priserne på dagligvarer vil falde. Priseffekten anslås at blive 'lille'. Baggrunden for den lille effekt er, at der i forvejen findes nogle forholdsvis store butikker i oplandet, og at udbygningen er af et begrænset omfang.

Det vurderes samlet set, at planlægningen for et aflastningsområde med mulighed for en dagligvarebutik kan bidrage til at understøtte hensynet om en effektiv butiksstruktur.

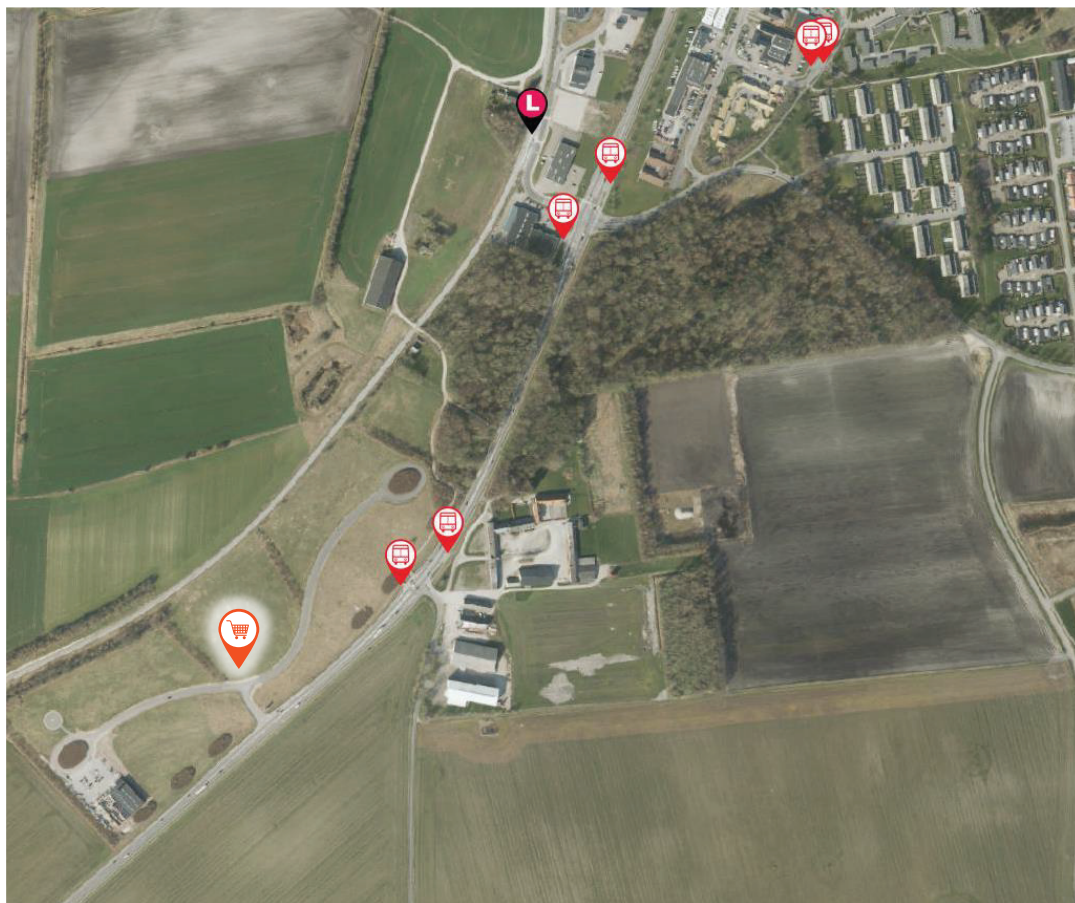
11 Sammenfattende konsekvensvurderingsskema

Hensyn	På kort sigt (2024)	På langt sigt (2032)
Konkurrenceeffekt (step 3)	Lille.	Konkurrenceeffekten forventes ikke anderledes på langt sigt end på kort sigt. Den eksisterende detailhandel vil således fortsat være påvirket af konkurrencen med den nye detailhandel på længere sigt. En vækst i turismen vil dog betyde, at de samlede effekter for den eksisterende detailhandel afbødes.
Påvirkning af butiksforsyningen i bymidten, de mindre oplandsbyer og i landdistrikterne (step 2)	Der flyttes knap 38 mio. kr. pr. år fra oplandet til aflastningsområdet, heraf ca. 26 mio. kr. pr. år fra Grenaa bymidte. De 38 mio. kr. pr. år svarer til ca. 7 % af omsætningen i oplandet.	Butiksforsyningen i bymidten forventes ikke i højere grad at blive påvirket negativt af dagligvarebutikken aflastningsområdet på langt sigt end på kort sigt. En vækst i turismen vil reducere effekterne for Grenaa bymidte.
Påvirkning af byens samlede oplandseffekt ift. nabokommuner (step 1)	Handelsbalancen for Grenaa forventes at stige fra 131 % til 132 % ved sammenligning af 0-alternativet i 2024 med en udbygning af aflastningsområdet i 2024. I beregningen er nethandlen trukket ud fra forbruget.	Det vurderes, at aflastningsområdet ikke i sig selv medfører en yderligere ændring af handelsbalancen for dagligvarer på længere sigt. Byens handelsbalance for dagligvarer kan dog stige yderligere på langt sigt, som følge af en vækst i omsætningen som følge af en vækst i turismen.

12 Tilgængelighed

Projektområdet er beliggende på Hesselvang i det nye aflastningsområde i den sydlige del af Grenaa. Århusvej er trafikeret, er indfaldsvej til Grenaa fra syd og havde en årsdøgntrafik på ca. 11.530 køretøjer i 2020, hvilket indikerer at mange borgere dagligt kører forbi området. Projektområdet er kendetegnet ved en god biltilgængelighed, da Århusvej sikrer god fremkommelighed. Der er desuden mulighed for etablering af tilstrækkelig og lettilgængelig parkering i direkte tilknytning til butikken, ligesom der er gode muligheder for at etablere hensigtsmæssige vareleveringsforhold.

Busforbindelserne i området er gode, med busruter 120, 122 og 351 som stopper ca. 300 m fra projektområdet. Letbanen stopper desuden kun ca. 900 m fra området. Der er dermed god tilgængelighed for de kundegrupper, som rejser med offentlig transport.

Figur 8 Letbanestop og busstoppesteder nær projektområdet.

Til- og fra projektområdet er der gode cykelforhold med separat cykelsti på Århusvej, som dog skal deles med fodgængere til- og fra området. På Hesselvang er der kun grusbelagt fortov, så området er ikke fuldt tilgængeligt for gangbesværede. Der er ingen cykelsti langs Hesselvang.

13 Ordforklaring

AREALBEHOV

Det beregnede *arealbehov* er et udtryk for, hvor meget detailhandel, der er behov for i et opland. Behovet for yderligere detailhandel ved nybyggeri eller omdannelse til butiksformål beregnes med udgangspunkt i en vurdering af omfanget af den eksisterende detailhandel set i forhold til den forventede udvikling i indbyggertallet, privatforbruget, nethandlen, turismen, omsætningen pr. m² og handelsbalancen.

CENTEROMRÅDE

Et i kommuneplanen geografisk afgrænset område udlagt til detailhandel. Der er følgende typer af *centerområder*: Bymidter, bydelscentre, lokalcentre, områder til særligt pladskrævende varegrupper, aflastningsområder og områder til enkeltstående butikker.

DAGLIGVARER OG DAGLIGVAREBUTIKKER

Dagligvarer er varer, der forbruges samtidig med at de bruges, dvs. kortvarige forbrugsgoder. Dagligvarer er f.eks. madvarer, drikkevarer og rengøringsmidler og dagligvarebutikker er f.eks. supermarkeder, tankstationskiosker, apoteker og blomsterhandlere. Butikker, der har et mere end ubetydeligt salg af dagligvarer, betragtes som dagligvarebutikker, herunder også varehuse, som har et betydeligt salg af udvalgsvarer.

DETAILHANDELSBUTIK

En detailhandelsbutik er et fast forretningssted, hvorfra der sælges varer til private. Permanente showrooms eller udstillinger af varer, hvor private kan se og evt. prøve varer, som enten kan bestilles i forretningen eller som efterfølgende kan bestilles via nettet, betragtes også som detailhandel.

EKSISTERENDE BRUTTOETAGEAREAL

Arealet af den eksisterende, aktive detailhandel. Butiksareal, personalefaciliteter, overdækket lager mv. til butiksformål medregnes i *bruttoetagearealet*.

FORBRUGSGRUNDLAG

Borgerne bosiddende i et opland har et samlet forbrug på varer, som betegnes *forbrugsgrundlaget*.

HANDELSBALANCE

Handelsbalancen er defineret som forholdet mellem omsætningen og forbrugsgrundlaget i et geografisk afgrænset område. Hvis handelsbalancen for en kommune er under 100 % betyder det, at butikkerne i kommunen omsætter for mindre end kommunens borgere køber for. En del af borgernes forbrug bliver således lagt i butikker udenfor kommunen. Tilsvarende betyder en handelsbalance over 100 %, at butikkerne i kommunen tiltrækker kunder fra udenfor kommunen, f.eks. pendlere eller turister. Handelsbalancen er således en måde at vurdere detailhandlens styrke og tiltrækningskraft. En stigning i handelsbalancen er ikke nødvendigvis udtryk for at detailhandlen i et område er gået frem. Handelsbalancen kan f.eks. stige, hvis omsætningen ikke falder lige så meget som forbrugsgrundlaget.

OPLAND OG INFLUENSOMRÅDE

Borgere i *oplandet* lægger over halvdelen af deres forbrug i oplandet. Borgere udenfor oplandet lægger mindre end halvdelen af deres forbrug i oplandet. Et indkøbsområde kan have forskellige oplande afhængigt af varegruppe. Et oplands afgrænsning afhænger bl.a. af afstanden til andre indkøbssteder. Ny detailhandel vil som oftest hente størstedelen af sin omsætning fra oplandet, som den nye detailhandel ligger i. Ny detailhandel kan også hente omsætning fra butikker udenfor oplandet. Det totale område, som den nye detailhandel henter omsætning fra, betegnes som *influensområdet*.

Fra: Henrik Nørgaard
Sendt: 3. juni 2021 20:35
Til: Henrik Nørgaard
Emne:

Jeg er ejer af min købmand på trekanten.

Udsigten til en fødevarebutik i Grenaa syd vækker undring.

For de kunder de måtte få, er dem der bor i fuglsang(kunder der normalt handler hos os), og dem de vil trække inde fra de eksisterende butikker i byen, hvor flere erhvervsfolk klager over tab af handel.

Der hvor jeg har butik er der hvor folk bor, og hvis nogle måtte mene at der er et behov for at handle fødevarer i et omfang vi ikke leverer i området

vil jeg da gerne høre om det. For så syntes jeg som eksisterende butik og bosiddende i byen at vi får buddet først om at udfylde dette behov.

Kommer der en større butik tæt på min butik er der ikke plads til os i dette område, og jeg syntes det vil være synd for spec. alle dem der bor i ældre og plejeboligerne i fuglsangsgården der ikke længere kan få deres daglige tur til købmanden, samt gå glip af at få leveret vare til døren, en service yder som de eneste i hele Grenå, og på alle byens plejehjem.

Det rigtige vil være at bygge til, og udvide vores butik, og skilte med det fra hovedvejen. Vores butik ligger jo så centralt både for campingplads, sommerhuse, plejehjem, og beboelse i området. Mvh.

Henrik Nørgaard
Købmand.

707-07042113185986

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Oprettet	02-06-2021 20:34:14
Afsluttet	02-06-2021 20:55:59
KLE	
Sags id	25fe6d69-4858-4016-abfe-d37d037cc69a
Navn	Anonym
CPR/CVR	Anonym

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Norddjurs Kommune har udarbejdet et forslag til kommuneplan 2021-2033. Forslaget blev vedtaget i kommunalbestyrelsen den 23. februar 2020, og er nu sendt i 8 ugers offentlig høring.

Forslaget kan læses her.

Forslaget tager udgangspunkt i plan- og udviklingstrategien 2019 (pdf), og er en delvis revision af kommuneplan 2017.

Alle har nu mulighed for at deltage i debatten om kommunens udvikling. Bemærkninger, indsigelser og ændringsforslag til forslaget til kommuneplan 2021 kan indsendes her på siden.

Oplysninger

Oplysninger

Navn	Anders Enggaard, formand
E-mail	
Virksomhed	Fjellerup og Omegns Borgerforening
Postnr.	8585
By	Fjellerup
Kommentar	Fjellerup og Omegns Borgerforening har med stor interesse studeret det offentliggjorde udkast til ny kommuneplan. Turistdestination Fjellerup, ved skov og strand, omkranset af heder og dyrkede marker, er kendetegnet ved en familievenlig badestrand og sommerhusområder med henved et par tusinde familievenlige sommerhuse. Det kendetegn skal fastholdes. Borgerforeningen påpeger flg. opmærksomhedspunkter, til den videre planlægning: Vi ønsker • At Kommunalbestyrelsen med Kommuneplan 2021, tager stilling til, om man ønsker store sommerhuse med høj kapacitet, til betydelig udlejning og med mere intensiv benyttelse, end hvad der gælder almindeligvis. • At der i givet fald udlægges nye områder til dette formål og at disse områder indrettes, så der sikres de bedste forudsætninger for god sameksistens og

begrænsning af potentielle nabokonflikter og øvrige gener i forhold til de allerede bebyggede sommerhusområder.

- At store sommerhuse i givet fald placeres i kanten af eksisterende sommerhusområder, for at forebygge miljøkonflikter i forbindelse med støj og anvendelse.

- At kommunen i givet fald inddrager de omkringliggende grundejerforeninger, for at forebygge konflikter om eksempelvis vejforhold og fælles friarealer.

- At kommunen tilpasser kommuneplanrammerne for de eksisterende sommerhusområder, så store sommerhuse kan afvises, hvis nabosommerhuse opkøbes for sammenlægning af matrikler.

- At vejbredder og belægninger vægtes højt, i planlægning for infrastrukturen i sommerhusområderne, med særlig opmærksomhed på, at store sommerhuse med mange sovepladser også genererer mange biler på områdernes veje.

- At der sættes fokus på infrastrukturen til Fjellerup, i forhold til Nordsydvejen, som indtil nu udmunder ved Djurs Sommerland og at der etableres 40 km/t-zone i Fjellerup og Hegedal, inden for byzoneskiltene.

Inspiration til høringssvaret har vi fundet i omfattende presseomtale af sager om dårlig håndtering af planlægningen af områder for store sommerhuse i Jammerbugt, Varde, Halsnæs og Guldborgsund kommuner.

Vedhæftning af fil

Resuméside

Jeg bekræfter, at de indtastede oplysninger er korrekte.

Norddjurs Kommune
Torvet 3
8500 Grenaa

7. juni 2021

Vedr. bemærkninger og indsigelser til forslag til kommuneplan 2021.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling i Norddjurs Kommune, DN-Norddjurs, har følgende bemærkninger og indsigelser til forslag til kommuneplan 2021.

Bemærkninger og indsigelser til kommuneplanens tema: Byer og landsbyer.

DN-Norddjurs har læst kommuneplanens afsnit om "Den fleksible landsbymodel", hvoraf det fremgår, at: *"Kommunalbestyrelsen vil se positivt på henvendelser om boligbyggeri lige uden for landsbyerne, hvor det er tale om en begrænset udvidelse og opførelsen af en bolig, der ligger i naturlig forlængelse af en landsby.*

I praksis betyder det, at konkrete forespørgsler om nye boliger tæt op ad eksisterende landsbyafgrænsninger behandles løbende gennem kommuneplantillæg. Det gælder i alle afgrænsede landsbyer."

DN-Norddjurs vil gerne henlede kommunes opmærksomhed på den statslige landzonevejledning hvoraf det fremgår at:

"Opførelse af nye boliger i landzonen kræver landzonetilladelse, jf. planlovens § 35, stk. 1. Som udgangspunkt bør der kun meddeles landzonetilladelse til opførelse af boliger, når det ansøgte boligbyggeri ikke med rimelighed kan henvises til et område planlagt hertil i byzone. Særligt i områder omkring eksisterende byzoner bør kommunalbestyrelsen være opmærksom på hensynet om klar grænse mellem land og by. Ud fra hensynet om at sikre en klar grænse mellem by og land, bør der således tæt på byzone og lige uden for landsbyer som udgangspunkt ikke meddeles tilladelse til udstykning og bebyggelse, herunder opførelse af boliger. For at styrke udviklingen i landdistrikterne kan kommunalbestyrelsen meddele tilladelse til opførelse af nye boliger i landsbyerne. Tilladelser kan ske i form af enkelttilladelser. I omdannelseslandsbyer har kommunalbestyrelsen mulighed for lempeligere administration af landzonereglerne. Opførelse af nye boliger i landzone kan derimod som udgangspunkt tillades opført inden for afgrænsede landsbyer og omdannelseslandsbyer eller inden for områder, der er lokalplanlagt til beboelse i landzone. Specielt bør bosætningen understøttes i de landsbyer, hvor der i forvejen er et vist serviceniveau og udviklingspotentiale. Endvidere må den nye bolig kunne indpasses på en hensigtsmæssig måde i de eksisterende bebyggelses- og vejforhold, uden at støjbelastede arealer inddrages."

Teksten i kommuneplanen er uklar. Men det er jf. landzonevejledningen ikke muligt gennem landzonetilladelser at muliggøre nybyggeri uden for landsbyafgrænsningerne. Desuden er det ikke i overensstemmelse med vejledningen at åbne for boligbyggeri lige uden for landsbyerne i alle landsbyer. Jf. vejledningen bør der dels være en afvejning af, i hvilke landsbyer bosætningen bør understøttes. Dernæst bør bebyggelse indpasses hensigtsmæssigt, og endelig bør det tydeligt fremgå, at det sker gennem en planlægning for udvidelse af landsbyafgrænsningen gennem kommuneplantillæg. Såfremt der er tale om mere end få boliger over en længere periode, bør det desuden ske gennem en tilhørende lokalplan for landsbyen som helhed.

Bemærkninger til kommuneplanens tema: Byggeri og anlæg, herunder Store solcelleanlæg.

Mål.

Det fremgår af teksten, at det er kommunalbestyrelsens mål at

"Øge andelen af vedvarende energi, og Norddjurs Kommune vil derfor give mulighed for at øge produktionen med store solcelleanlæg under hensyntagen til naboer, natur, kulturhistorie og landskab."

DN – Norddjurs forventer naturligvis derfor, at kommunen fremover fuldt ud vil leve op til denne målsætning.

Den igangværende sagsbehandling af de planlagte solcelleanlæg ved Estruplund Gods, Meilgård Gods, Kejsegården og anlæggene ved Søby 1 og 2 har ikke på tilfredsstillende måde levet op til denne målsætning.

Betegnelsen "hensyntagen" er ikke hverken konkret eller operationelt.

Og hvad er "hensyntagen"? Skal der tages lidt hensyn, eller skal der tages meget hensyn til naboer, natur, kulturhistorie og landskab.

Vi kan frygte, at kommunen blot vil tage lidt hensyn til disse ting, for derefter at påstå, at man har levet op til kommuneplanens mål.

Retningslinjer.

På kommunalbestyrelsesmøde den 19. januar 2021 traf kommunalbestyrelsen beslutning om retningslinjer, som skulle med i forslaget til kommuneplanen.

Følgende fremgår bl.a. af teksten i kommuneplanen:

"Der skal foretages en landskabsvurdering af solcelleanlæggets placering under hensyntagen til beskyttelseskravene i:

- a. Kystnærhedszonen*
- b. Bevaringsværdigt landskab*
- c. Værdifuldt kulturmiljø*
- d. Strandbeskyttelseslinje*
- e. Fortidsmindebeskyttelseslinje*
- f. Beskyttede diger*
- g. Fredskov*
- h. Landskabsfredninger*
- i. Sø- og å beskyttelseslinje og*
- j. Skovbyggelinje"*

DN-Norddjurs forventer ligesom vel alle kommunens beboere, skatteydere og vælgere, at der ikke blot tages hensyn til disse ting, men at lovgivningen på de forskellige områder som en selvfølge respekteres og overholdes.

Her kan eksempelvis nævnes Kystnærhedszonen, som omfatter arealer inden for en afstand af 3 km fra kysten.

Og fra andre sager er det vores erfaring, at kommunen ofte dispenserer fra skovbyggelinjen.

DN-Norddjurs er naturligvis bekendt med, at Indenrigs- og boligminister Kaare Dybvad har stoppet et stort solcelleanlæg i Næstved Kommune. Et solcelleanlæg som Næstved Kommune ellers havde godkendt.

Redegørelse.**Følgende fremgår af teksten:**

"Etablering af store solcelleanlæg vil med produktion af vedvarende energi være medvirkende til en reduktion af CO₂-udslippet og dermed være understøttende for Norddjurs Kommunes klimaaftale med Danmarks Naturfredningsforening og borgmesterpagten for energirelaterede sektorer."

Dette er ikke korrekt. Aftalen som DN-Klimakommune løb frem til og med år 2017, hvilket også fremgår af kommunens hjemmeside.

Norddjurs Kommune fornyede ikke klimaaftalen, hvilket fremgår af beslutning fra møde i Miljø- og Teknikudvalget afholdt den 22. maj 2018. Et flertal i miljø- og teknikudvalget bestående af Jens Meilvang, Liberal Alliance, Niels Ole Birk, Venstre og Steen Jensen, Dansk Folkeparti indstillede, at DN-aftalen ikke skulle fornyes.

Det fremgår af teksten, at det er kommunalbestyrelsens mål at:

"Kommunalbestyrelsen vil foretage en evaluering af planlægningen for større solcelleanlæg efter godkendelse af i alt 1000 ha."

DN-Norddjurs mener ligesom rigtig mange andre, at planlægning af placering af store solcelleanlæg skal foretages nationalt. Det skal ikke være de enkelte kommuner, som skal stå for denne planlægning. Sagerne om de store solcelleanlæg i Norddjurs kommune dokumenteret ganske tydelig dette.

Norddjurs kommune har ikke en overordnet planlægning af, hvor man vil foreslå placering af store solcelleanlæg, og det er naturligvis en meget stor fejl.

Større solcelleanlæg skal placeres, hvor det miljømæssigt, landskabeligt og infrastruktur-mæssigt giver mest værdi for energiproduktionen.

Iht. sag fra Miljø- og teknikudvalgets møde den 22. marts 2021 arbejdes der for tiden med følgende store solcelleanlæg i kommunen.

Kommunalbestyrelsen har igangsat arbejdet med det nødvendige plangrundlag for følgende større solcelleanlæg.

Lokalitet	Areal i ha.
Estruplund Gods	146 ha.
Søby – anlæg 1.	89 ha.
Søby – anlæg 2.	60 ha.
Mejlgård Gods.	106 ha.
Kejsergården, Ålsrode	190 ha.
Hevringholm	113 ha.
I alt.	591 ha.

Norddjurs Kommune har derudover modtaget følgende ansøgninger, som er igangsat:

Lokalitet	Areal i ha.
Hevringholm	113 ha.
Bjørnholm	45 ha.
Århusvej, Auning	87 ha.
Dalstrup	70 ha.
Højbjerg	50 ha.
I alt.	365 ha.

Miljø- og teknikudvalget har dog foreslået, at der gives afslag vedr. anlæggene ved Dalstrup og Højbjerg, hvilket økonomiudvalget har tilsluttet sig.

Med venlig hilsen
Arne Holm-Hansen
Formand DN-Norddjurs

707-07042113185986

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Oprettet	26-05-2021 15:06:44
Afsluttet	26-05-2021 15:48:39
KLE	
Sags id	50c9bc31-df6f-494d-acc3-15cb7adb553c
Navn	Anonym
CPR/CVR	Anonym

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Forslag til Kommuneplan 2021-2033

Norddjurs Kommune har udarbejdet et forslag til kommuneplan 2021-2033. Forslaget blev vedtaget i kommunalbestyrelsen den 23. februar 2020, og er nu sendt i 8 ugers offentlig høring.

Forslaget kan læses her.

Forslaget tager udgangspunkt i plan- og udviklingstrategien 2019 (pdf), og er en delvis revision af kommuneplan 2017.

Alle har nu mulighed for at deltage i debatten om kommunens udvikling. Bemærkninger, indsigelser og ændringsforslag til forslaget til kommuneplan 2021 kan indsendes her på siden.

Oplysninger

Oplysninger

Navn

Bent Andersen

E-mail

Virksomhed

Postnr.

By

Kommentar

Att.: Borgmester Jan Pedersen

Hermed gør vi indsigelse mod den foreliggende lokalplan i forbindelse med sagsbehandling og eventuel senere godkendelse af det påtænkte solcelleanlæg ved Søby og Albøge.

Vi står som nation midt i en række prioriteringer i forhold til kommende energitiltag, og CO2 reduktion år 2030.

I hvor høj grad vil vi satse på solenergi i forhold til vind og andet.

I det omfang vi vælger solenergi, skal det så være i form af kæmpe centraliserede anlæg, som får lov at dominere et helt område i en kommune? Eller er det mere i retning af lokalt dimensionerede anlæg, som er tilpasset det eksisterende el net, og det lokale elforbrug. Eller er solceller noget vi skal etablere på tagene af de mange og store industribygninger landet over?

Hvordan vil vi som nation prioritere, smukt landskab, naturgenopretning, biodiversitet og fremme af urørt natur – i forhold til det indgreb et solcelleanlæg er i naturen. Ikke at vi nødvendigvis kan undgå solceller, og dermed at tage stilling til hvor og hvordan, de skal anlægges. Men det er store spørgsmål, som kræver en national handleplan.

Vi ser Danmark som et turistland, der har meget at byde på. Landskaber og smuk natur er væsentlige værdier i den forbindelse.

Vi kan ikke undgå at lave indgreb i naturen; at skære igennem og ødelægge her og der. - Motorveje, broer, jernbaner, lufthavne, vindmøller, industrivirksomhed og store landbrug der lugter eller larmer, det skal til, alt sammen. Men vi diskuterer, analyserer og planlægger det hele, først.

De ansøgninger til solcelleprojekter der ligger hos Norddjurs Kommune, er tilsyneladende en del af en bølge, som vælter ind over hele landet. Det kalder på en overordnet handleplan, som rækker ud over den kommunale lokalplan.

Som det ser ud for øjeblikket, så er det åbenbart alene investorernes ansøgninger og interesser, der afgør om solceller skal anlægges, her eller der.

Vi gør derfor indsigelse mod lokalplanen.

Med venlig hilsen
Bent Andersen, Bodil Michelsen, Kurt Bast,
Mogens Junker Larsen, m. fl.

Vedhæftning af fil

Resuméside

Jeg bekræfter, at de indtastede oplysninger er korrekte.

Høringssvar og politikerspørgsmål til Norddjurs kommunes kommuneplan.

Enhedslisten har været i en frugtbar dialog med solcellemodstandere i Ålsrode. Det fremgår bla. af vores [debatindlæg i pressen](#) og borgergruppen "Solcellepark Kejsegården – Nej tak"s [spørgsmål](#) til vores debatindlæg.

Vi fik blandt andet spørgsmål til, hvorfor vi ikke har sat projekterne på pause.

I vores [svar til Ålsrode](#) opfordrede vi borgergruppen til konstruktive forslag til multifunktionel klimapark med fredet natur på Kejsergårdens arealer. Vi er nemlig meget opmærksomme på at klimaparker skal afgrænses i samarbejde med lokalsamfund.

Derfor er Enhedslisten Norddjurs i samarbejde med lokale borgere er i gang med afsøgning af relevante områder, der løfter presset på vores vådområder, biodiversitet og havmiljø.

Enhedslistens lokale baggrundsgruppe har selvfølgelig særligt kik på skov- og kystnære arealer, ådale og landsbyer hårdt ramt af svineindustri, Round Up, MRSA og kvælstofudledning.

Vi er kommet frem til at det er nødvendigt med en ny vinkel på solceller i Norddjurs Kommune, hvis vi skal høste de enorme gevinster, der er for biodiversitet, fremtidens grønne energiproduktion, natur og havmiljø.

Solcelleanlæg i Norddjurs skal derfor indgå i multifunktionelle klimaparker hvor 30% af den ansøgte landbrugsjord bliver omlagt til fredet natur, genrejst skov og beskyttede ådale, efter forbillede i [Lemvig Kommune](#), hvor naturområder genskabes for gevinsterne ved den grønne el-produktion.

Enhedslisten vil indbyde de øvrige partier i byrådet til at debattere vores forslag om klimaparker og lægge Klimaparkmodellen ind i kommuneplanen

Godsejere og private selskaber står klar til at høste milliardgevinster på solcelleanlæg. Som retningslinjer er lige nu i Norddjurs Kommune indskrænker vores Miljø og Teknik forvaltning de ansøgte arealer, frem for at intensivt dyrkede arealer tages ud af drift til energianlæg og mere natur. Vores små lokalsamfund, der presses af gylle og round up lige uden for havehækken og vores natur skal have del i gevinsten. Og vores havmiljø, ådale og kystzoner skal høste gevinsten af private solcelleanlæg for milliarder.

Vi kan tage det ansøgte areal i Søby som eksempel. Her kunne en Klimaparkmodel skabe 80 hektar natur til beskyttelse af kanalen og byen og 180 hektar til solceller. Med de begrænsede retningslinjer vi har for øjeblikket har forvaltningen i en udførlig landskabsvurdering reduceret arealet fra 263 hektar til 111.

Enhedslisten er overbevist om at gevinster fra solcelle investeringer kan komme lokalsamfund og den natur vi er fælles om i fremtiden til gavn.

Det samme er sket i Kejsergårdens ansøgning ved Ålsrode hvor området er blevet reduceret fra 240 hektar til 190 hektar. Her ville Enhedslistens forslag om 30% naturgenopretning mv. betyde at 73 hektar skulle udlægges til natur og rekreative områder og 167 hektar til solceller i samarbejde mellem lokalsamfund, lodsejere og energiselskab.

Med de ansøgninger, der ligger nu, er vi på over 1000 hektar. Med 30% omlagt til fredet natur ville Norddjurs kunne øge sin fredede natur med 300 hektar. De 700 hektar, med solceller kan [producere 525 millioner kilowatt timer om året](#), hvilket svarer til omkring [400 000 menneskers El-forbrug](#).

Tænk hvis Norddjurs kunne forsyne ikke kun sig selv, men også Randers og en stor del af Århus med grøn El og samtidig få 300 hektar mere natur?

Eller tænk hvis vi kunne afløse opvarmning med flis, der udleder CO2 og forringer biodiversitet, med det strøm vi høster lokalt?

Hvilket lige nu er et meget relevant spørgsmål da vores gamle skove i Norddjurs lige nu lægges ned for at brændes af i varmeværker, hvilket er en lokal miljøkatastrofe bl.a. i Gjerrild og Hemmed skove.

I den kommende Kommuneplan skal vi så hurtigt som muligt udpege områder til klimaparker i vores sårbare ådale og kystarealer.

Vi har et åbent vindue til at skabe mere natur, beskytte vores havmiljø og genrejse skov på arealer der i dag dyrkes intensivt og belaster vores lokalsamfund og natur voldsomt.

På den lange bane er vores børnebørn afhængige af vores valg, Norddjurs kommune bør vælge mere natur for pengene vi tjener på at producere grøn energi.

Som folkevalgte politikere kan kommunalbestyrelsen sige ja eller nej til ansøgninger om solcelleanlæg. Vi kan afvente den forretningsmodel der er til lokalsamfundets bedste.

Norddjurs Kommune skal tage førertrøjen på fordi vi har et klart mål om grøn energiproduktion, mere biodiversitet, mere tilgængelighed til naturarealer og mere vildere natur i Norddjurs Kommune.

Det koster kommunen ca. 250 000 at behandle en ansøgning om solcelleanlæg og vores forvaltning er løbet tør for ressourcer til de mange ansøgninger.

Med politisk udstukket klimaparkmodel er det lodsejer og energiselskab, der i samarbejde med Dansk Naturfredningsforening og borgerforening, skal fremlægge Klimapark forslag til Kommunalbestyrelsen med 30% natur, genrejst skov, blomstrende hegn og rabatter mod syd, på de arealer, hvor det giver mening for lokalsamfund, biodiversitet, vådområder og havmiljø.

Enhedslisten Norddjurs vil gerne vide

1. hvor mange hektar solcelleanlæg er der i alt ansøgt om når man medtager arealerne i de oprindelige ansøgninger?
2. hvor mange hektar er ansøgningerne reduceret til i alt?
3. Har forvaltning / kommunalbestyrelse overvejet multifunktionel Klimapark model med allokering af hektarer til fredet natur i vådområder, genrejst skov, attraktive udstykninger, naturstier mm?

Som i eksempel fra [Klimapark Nees Hede i Lemvig Kommune](#).

4. Er der udpeget arealer til solceller i kommuneplanen?
5. Har man overvejet at lade lodsejere og solcelleselskaberne stå for at lave planer for klimaparker med multifunktionel jordfordeling?

Venlig hilsen

Enhedslisten Norddjurs bestyrelse:

- Steen Nymann (Kasserer)
- Lone Bording Jensen (Hjemmesideansvarlig og mødeleder)
- Else-Marie Brøndum
- Mogens Overballe
- Ulf Harbo (Kommunalbestyrelsesmedlem)
- Birgitte Poulsen
- Kis Bøggild Nielsen

Klima og energi:

Under overskriften "Klimatilpasning og Planlægning"

Under punkt 6 i retningslinjer står der:

"Afværgeforanstaltninger i forhold til regnvand, havvand osv skal som udgangspunkt etableres med et rekreativt og naturligt miljø for at skabe multifunktionelle løsninger."

Dette synspunkt er Kolindsunds Venner meget enige i, og vi vil i den forbindelse gerne henvise til vores "Projekt Klimatilpasning" som er vedhæftet. Her er omtalt en løsning: Vand i Kolindsund, som må siges at være multifunktionelt samtidig med at det sikrer et rekreativt og naturligt miljø.

Der omtales i kommuneplanen særlige risikoområder ved høj vandstand i Kattegat i forbindelse med massiv nedbør, højvande og kraftig østenvind.

"Samtidig ses også en stor sandsynlighed for oversvømmelse fra vandløbet Grenåen, der ved større nedbørshændelser kan forventes at gå over sine bredder.

Særlig problematisk er en situation, hvor der både er høj vandstand i havet og i Grenåen."

Det undrer os, at man i kommuneplanen ikke er mere konkrete her i afværgeforanstaltninger. Vi vil gerne igen pege på vores løsningsforslag som kan ses i "Projekt klimatilpasning"

Løsningen er: en sluse ved Kattegatcentret og en sluse ved Pavillonen, samt et **vandfyldt Kolindsund** som bufferbassin til opbevaring af afstrømningsvandet fra Grenåens opland. Hvis de etablerede sluser lykkes skal man regne med et massivt vandpres indefra. Omkring halvdelen af de vandmængder der opsamles på Djursland løber via åløb og kanaler ud gennem Grenåen til Kattegat. Under alle omstændigheder mener Kolindsunds Venner, at det er på høje tid at byrådet i Norrdjurs Kommune træffer en beslutning, så Grenå by og havn bliver klimasikret.

Under overskriften: "Natur og landskab" vil vi foreslå, at **Kolindsund reetableres som ferskvandssø**.

Det vil løfte Norrdjurs Kommunes naturkvaliteter at have Jyllands største sø, ligesom det vil virke positivt på tiltrækning af nye borgere. Kommunen vil kunne udstykke grunde med sø-udsigt i en række landsbyer og på den måde også sikre disse landsbyers fremtid. Udvikling i stedet for afvikling. Klimaet vil skånes for udledning af CO₂ og miljøet vil sikres mod den gift og gylle o.l., som udledes på markerne i Kolindsund, hvorfra det bliver pumpet op i kanalerne og uhindret strømmer ud i Kattegat. Ejendomsvurderingerne vil stige og der vil kunne skaffes ny beskæftigelse i byggeribranchen.

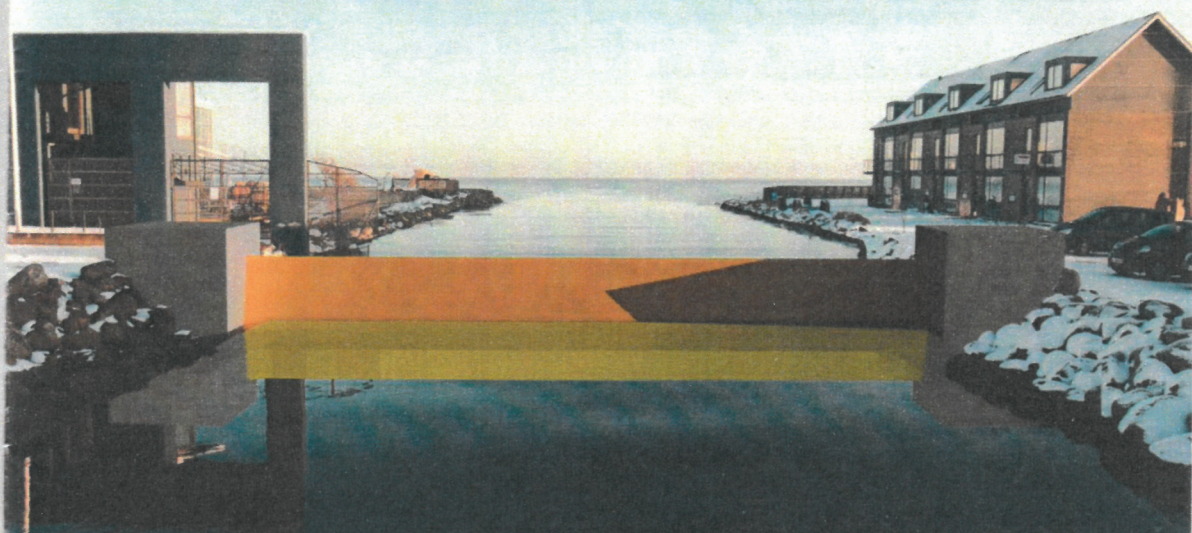
Det vil også have en positiv indvirkning på turismen, at der er adgang til en stor sø, hvor man kan have en lang række vandaktiviteter. Det ser vi fra lignende naturgenopretningsprojekter ved f.eks. Skjern Enge og Filsø, som er blevet rene turistattraktioner med titusindvis af besøgende hvert år.

Samlet set mener Kolindsunds Venner derfor, at man NU skal arbejde for at genetablere Kolindsund som sø, og at det KLART skal fremgå af den nye kommuneplan.

Venlig hilsen

Lars Sloth/ formand for Kolindsunds Venner

Projekt Klimatilpasning

For Grenaa indre by,
Kolindbro og
Ryomgård nedre bydel

Klimatilpasningsprojekt for Grenaa, Nedre Ryomgård og Kolindbro

Udgangspunktet for denne klimaplan er, at det forventes, at vandstanden i Kattegat over de næste 75 år vil stige op mod 80 cm. Og at ændringer i vindmønsteret allerede nu gør, at storme og orkaner blæser fra nordvest frem for tidligere fra sydvest og vest. Endvidere antages det, at hyppigheden af ekstremnedbør med 30 mm regn eller mere over få timer vil stige fra 100 års hændelser til at forekomme med mindre end tyve års mellemrum.

Allerede nu ser man oversvømmelser ved Grenaa Havn og indre by ved almindelige storme og relativt svage orkaner som Stormen "Egon" og stormen "Bodil", 5. december 2013. Ligeledes er flere regioner i Danmark blevet ramt af ekstremnedbør.

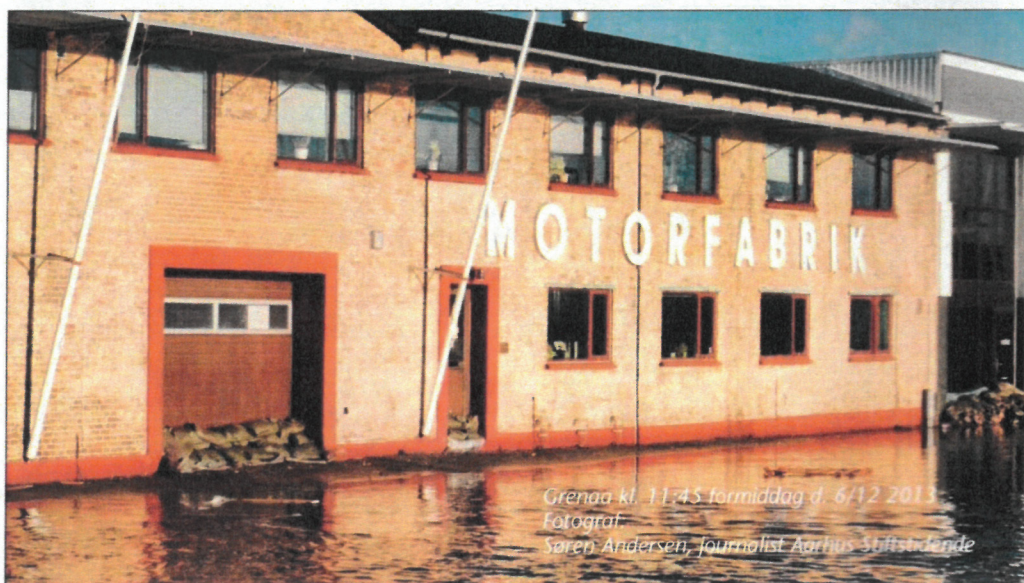
De naturgivne forhold omkring Grenaa Havn er, at flere af de indre kajanlæg er mindst 50 cm for lave til at kunne modstå oversvømmelser af samme karakter som de hændelser, der allerede er gået forud for klimaprojektet.

Endvidere gennemskæres Grenaa by af den kunstige Grenå Kanal, der transporterer al overskydende vand fra det indre Djursland ud til Kattegat. Nedbørsområdet for Grenåen dækker 484 km² og rummer ti åer og flere mindre vandløb, der alle strømmer til Kolindsunds landkanaler. Det drejer sig om Ryom Å, Nimtofte Å, Ørum Å, Skærvad Å, Korup Å, Mårup Å, Skod Å, Nygaard Å, Lillemølle Å og Barnebækken.

Det antages, at Grenåen årligt transporterer mellem 80 og 120 millioner m³ vand stærkt afhængigt af nedbøren i afstrømningsområdet. Denne transport er størst i vinterhalvåret, der er præget af langt større mængder af nedbør end sommerhalvåret.

Kolindbro 11/3 2007
Fotograf: Jesper Nielsen

Grenaa kl. 11:45 formiddag d. 6/12 2013
Fotograf:
Søren Andersen, journalist Aarhus Stiftstidende

Bodil og Grenaa i tal og billeder

Torsdag d. 5. december om morgenen lå der et storm-lavtryk ude over Shetlandsøerne, som skulle danne stormen Bodil. Det bevægede sig i løbet af formiddagen over Sydnorge og var nået til Gotland ved midnat fredag. På sin vandring mod øst faldt lufttrykket i centrum af lavtrykket væsentligt, hvilket gav kraftigere blæsevinde. Herved drejede den efterfølgende storm Bodil om i nordvest, hvorved store mængder vand blev blæst ind i Kattegat gennem Skagerak. Det forårsagede meget forhøjede vandstande i nordvendte fjorde og alle indre farvande nord for bælteerne, der virkede som flaskehalse. Syd for bælteerne blæste stormen vandet væk og ind i Østersøen. Ved Gedser er vandstanden under stormens passage nede på 1,5 meter under daglig vande og skifter først til 70 cm over daglig vand ved 17 tiden d. 7. december, efterhånden som vand strømmer gennem bælteerne fra Kattegat og ellers kommer retur fra Østersøen.

Nord for bælteerne var det Roskilde fjord, der blev hårdest ramt af de forhøjede vandstande, da fjorden her har udmunding mod nordvest. Her var vandstanden allerede over normal vandstand pga. blæsevejr før stormens ankomst. Efterhånden som stormen presser vand ind i

Kattegat stiger vandstanden kraftigt, men jævnt i Roskilde fjord.

Anderledes er det ved Grenaa, hvor vinden i første omgang holder vandet lidt fra kysten. Men efterhånden som Kattegat bliver fyldt op med vand fra Nordsøen, og stormen passerer mod øst, stiger vandstanden ved Grenaa næsten eksplosivt og når maksimum ved 15 tiden og igen ved kl. 18:30 med 165 cm over daglig vande.

Allerede om formiddagen går vandet over kajen i Grenaa Sydhavn og kulminerer med at kajen står under ca. 30 cm vand. Ved 23 tiden er kajkanten igen synlig.

Oversvømmelserne længere inde i byen begrænser sig til områderne lige omkring Grenå kanalen til trods for, at relativt store dele af byen faktisk ligger lavere end de 165 cm over daglig vande. At oversvømmelserne alligevel begrænser sig, skyldes, at Grenåen fungerede som en flaskehals, så tilstrækkeligt af vandmasserne ikke nåede at flyde til de lavereliggende områder, før vandet atter trak sig tilbage.

Søgade Grenaa kl. 11:35 formiddag d. 6/12 2013

Vandstand 1,45 meter over daglig vande

20 cm under maksimal vandstand.

Fotograf: Søren Andersen, journalist Aarhus Stiftstidende

Kunne det være gået meget værre med samme storm?

Svaret er entydigt ja. Da vandstanden kulminerer d. 6 december kl. 15, er der astronomiske ebбетid. Den astronomiske ebbe kulminerer samtidigt med højeste vandstand kl. 18:30. I tidsrummet er der springtid, en periode, hvor forskellen mellem ebbe og flod er større end normalt. Det vil sige, at ved flod er vandstanden højere end normalt, og lavvandet ved ebbe er lavere end normalt, da sol og måne ved at stå på linje med jorden forener deres indvirkning på tidevandet.

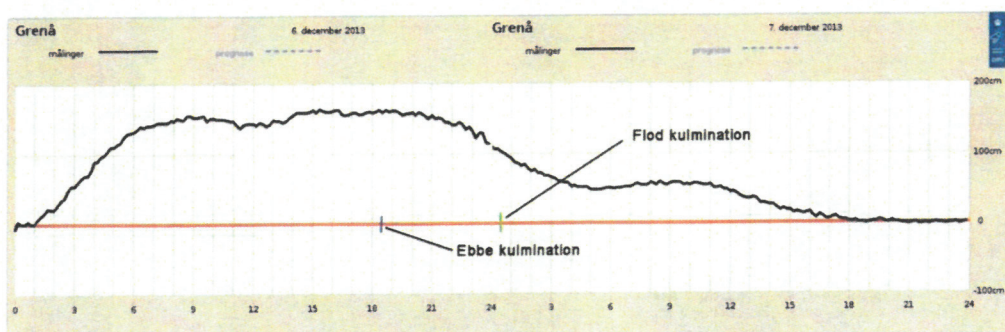
Var Bodil gået i land 6 timer før eller 6 timer senere, end den gjorde, ville vandstanden have kulmineret under astronomisk flod, dvs. højvande i stedet for under ebbe. Forskellen mellem ebbe og flod ved Grenaa ved højvandet kl 12:15 d. 6. december er 32 cm. Ved næste højvande kl 00:30 er forskellen mellem høj og lavvande hele 45 cm.

Store dele af Grenaa by, som faktisk ligger lavere end den maksimale vandstand efter Bodil, slap for oversvømmelser, alene fordi vandføringen gennem Grenåen og lavningen omkring åen var for ringe til, at vandet kunne nå i niveau i den indre by, førend vandstanden begyndte at synke.

Selv en moderat stigning i den maksimale vandstand som følge af at vandstanden kulminerer ved flod, vil ophæve flaskehalsen ved Grenåen, og betydeligt større dele af den indre by vil blive oversvømmet.

Havde Bodil kulmineret blot seks timer senere end tilfældet var, ville vandstanden i Grenaa Havn have nået 210 cm over daglig vande. Oversvømmelserne i den indre by ville have ramt flere hundrede beboelseshuse og forretninger i flere kvarterer i de laveliggende dele af byen.

Fig. 1 graf over vandstandsmålinger i Grenaa Havn 6. og 7. december 2013

Alle klokkeslæt er i dansk tid, dvs. henholdsvis normal- og sommertid.
Vandstanden måles i forhold til det danske højdesystem. Dansk Vertikal Reference 1990 (DVR90).

Målingerne præsenteres i samarbejde med Kystdirektoratet og en række kommuner og havnemyndigheder.

Grafen viser de aktuelle vandstandsmålinger løbende indsamlet gennem d. 6. og 7. december 2013

Indtegnet er ebbe kl 18:15 d. 6. december og flod kl 0.30 d. 7. december.

Udsvingene i astronomisk ebbe og flod de to pågældende dage er følgende:

Flod kl. 0:00 d. 6. december, ebbe kl. 6:00 d. 6. december, flod kl. 12:15 d. 6. december, ebbe kl. 18:15

d. 6. december, flod kl 0:30 d. 7. december, ebbe kl 6:30 7. december, flod kl 12:45 d. 7. december, ebbe kl 18:45 d. 7. december

Månens omløbstid om jorden på 27,3 dage forårsager flod for hver 12 timer og 15 minutter og tilsvarende ebbe mellem flod.

Alle data er indsamlet af DMI (Danmarks Meteorologiske Institut)

Grafen er produceret af DMI.

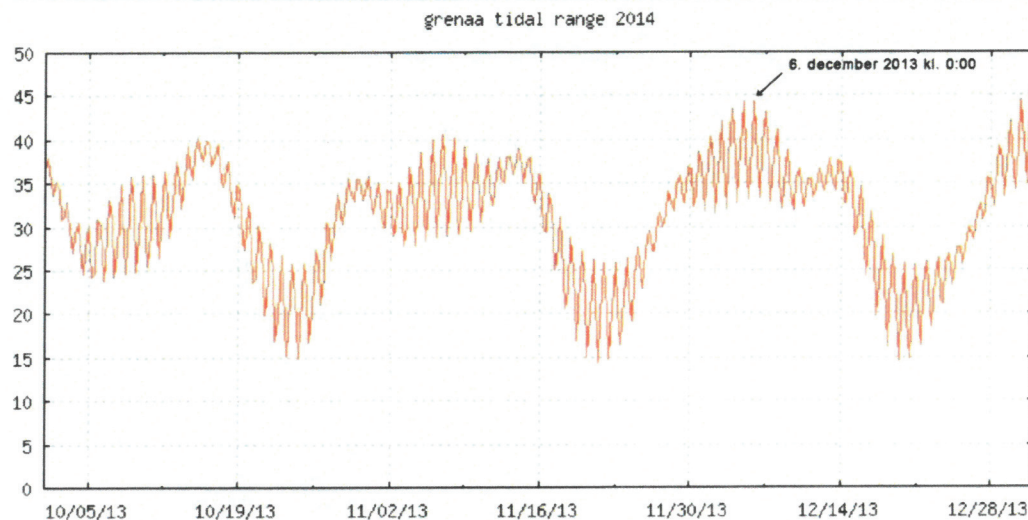

Oversvømmelser i Grenaa ved 1,7 meter over daglig vande.

Kortet viser udbredelsen af oversvømmelser i Grenaa By ved en forhøjet vandstand på 1,7 meter over normalvandstanden. Vandstanden efter Bodil nåede op på 1,65 meter.

At oversvømmelserne ikke blev så omfattende, som kortet indikerer, skyldes, at Grenåen selv udgør en flaskehals, så det tog længere tid at fylde de indre lavereliggende områder med vand, end de tre timer, hvor vandstanden var på sit højeste.

Fig. 2 Graf over tidevandsforskelle i Grenaa Havn fra 1./10. til 31./12. 2013

Hver tak på den røde linje på grafen viser vandstandsforskellen mellem flod og den foregående ebbe udtrykt i centimeter på grafens Y-akse. Markeret er d. 6. december kl 0:00.

Niveauforskellen mellem de to daglige tidevande skyldes, at jordens egen rotation er forskudt 23° fra ekliptika (Jordens bane omkring solen)

Månens bane om Jorden forløber derimod tæt på ekliptika med en inklinations på kun $5,7^\circ$. Da jorden ikke er helt rund, men buler ud ved ækvator, vil afstanden til månen variere fra eksempelvis Danmark fra stor til lille og retur igen i løbet af en rotation.

Fænomenet kaldes "mixed tides"

Linjens overordnede bølgeform viser perioderne med "Nibtid" og "Springtid" (Perioder med lille forskel mellem ebbe og flod og perioder med stor forskel mellem ebbe og flod.)

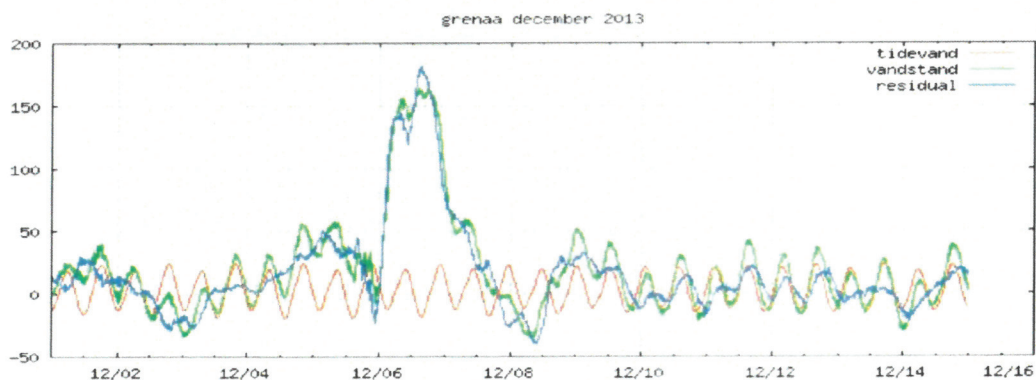
Springtid indtræffer, når sol og måne står på linje med jorden.

Nibtid indtræffer, når sol og måne danner en 90° vinkel med jorden.

Kraftigste springflod forekommer, når sol og måne står i præcis samme linje i forhold til jorden (ved sol og måneformørkelse)

Grafen Grenaa December 2013 viser løbende vandstand, tidevand og residual vandstand (vandstand, hvis tidevand havde været 0)

Alle data er indsamlet af DMI (Danmarks Meteorologiske Institut)
Grafen er produceret af DMI.

Estimerede oversvømmelser ved en storm svarende til "Bodil" men med højvandekulmination ved astronomisk flod - 210 cm over daglig vande.

Kortet viser oversvømmelser på 210 cm frem til Åkrogen, hvorefter vandstanden er sat til 200 cm frem til N.P. Josiasens Vej, hvor vejbro og vej udgør en betydelig flaskehals. Herefter falder vandstanden drastisk fra 190 cm over 180 cm til 170 cm frem til Vejbroen ved Aarhusvej, der igen udgør en flaskehals, hvorved vandstanden falder yderligere til 160 cm og ned til 150 cm.

Frem til N.P. Josiasens Vej er der ingen flaskehalse, der kan opbremse vandets vandring. Med en vandstand, der går mere end 50 cm over Grenåens bredder, vil vandet flyde stort set uhindret ned til vejbroen. Her vil niveauforskellen skabe kraftig strøm, og fare for at brinkerne eroderes og bro og vej undermineres.

Det forventes, at den kraftige strøm vil få vandstanden mellem N.P. Josiasens Vej og Aarhusvej til at nå 170 cm. Efter Aarhusvej vil vandstanden falde jævnt ned mod 150 cm over daglig vande, hvorefter den forhøjede vandstand vil bestå af opstuvet vand fra Kolindsund landkanaler.

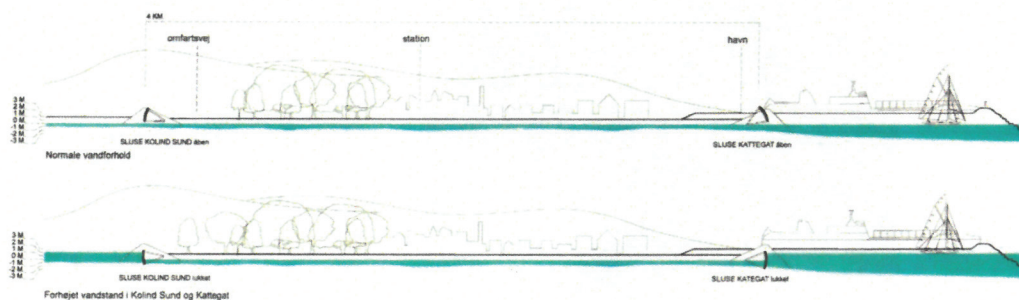
Projektet kort beskrevet

Projektet består af fire eller fem dele afhængigt af, hvilken grad af sikkerhed og niveauregulering man måtte ønske i Grenåkanalen.

- Sikring af Grenaa Sydhavn i form af stormflodssluse og hævede ydermoler eller ved forhøjelse af ældre kaj anlæg med op til 1,5 meter. Dette kan foregå i to tempi afhængig af brugen af kaj anlæggene. Det vil sige, at man kan vælge i første omgang på de dele af kaj anlægget, hvor en kraftig forhøjelse af kaj kanten ikke er formålstjenestelig på grund af den aktuelle brug, i stedet at rykke den forhøjede kant tilbage på havnefronten. Således kan man sikre at brugen af kajen ikke ændres. Efterfølgende kan man over tid vælge at hæve kajen i takt med, at den gennemsnitlige vandstand i havnen også stiger. Det er nødvendigt at sikre, at alle kajområder overholder de nye koter, så havet ikke blot finder vej rundt om anlægget og oversvømmer de lavere liggende arealer bagved havnefronten.
- Regnvandsseparation i Grenaa by og havn gennemføres over tid med afløb direkte til Grenåen, og ikke direkte ud til Kattegat.
- Kolindsund genetableres som sø inden for afgrænsningen af digerene i det nu tørholdte område.
- Al vand hidtil tilført Kolindsund landkanaler ledes ud i den genetablerede sø Kolindsund, der nu fungerer som bufferzone for vandet fra hele nedbørsområdet i det indre Djursland.
- Der udføres en stormflodssluse i udløbet på Grenåen, hvor den hævede havnefront støder til Grenåen.
- Der udføres eventuelt yderligere en stormflodssluse ved udløbet fra Kolindsund i resterne den tidligere Sydkanal, der fører vandet fra Kolindsund over i Grenåen.

Udførelsen af sluseanlægget ved Grenåens udløb og eventuelt slusen ved udløbet fra Kolindsund foreslås gjort på en sådan måde, at anlægget ikke skæmmes havnemiljøet, når slusen ikke er i drift. Dette opnås ved at udforme slusens sider som en del af det hævede kaj anlæg, og selve sluseporten udformes som en stålkasse, der i den ene ende er hængslet til åens bund i et forstøbt fundament.

Når slusen er åben, er stålkassen fyldt med vand og ligger langs bunden af åen. Når forhøjede vandstande aktiverer slusen, blæses luft fra et skjult kompressoranlæg ind i ståltanken og fortrænger vandet ud gennem en ventil i stålkassens bund. Lettet for sin ballast af vand, vil stålkassen nu rejse sig op over vandets overflade og hindre vandet i at trænge ind via Grenåen. Anlægget har den fordel, at det kan gøres uafhængigt af anden infrastruktur, således, at det vil fungere selv ved strømafbrydelser i området. Dette er muligt ved at lade en simpel turbine nedsænket i Grenåen drive kompressoranlægget og styrestrøm til overvågningen, hvilket gør anlægget selvforsynende med energi ved at lade åens strøm drive anlægget.

Scenarie 1:

Ekstremhøjvande efter storme og orkaner fra nordvest

Slusen ved Grenåens udløb i Kattegat lukkes!
Ved ekstremhøjvande vil det være Kolindsunds opgave at akkumulere al vand, der strømmer til søen fra oplandet, idet afledningen til Kattegat er forhindret, mens slusen i Grenåens udløb er lukket.

Det forventes, at højvandsslusen vil være lukket i en periode på ca. 48 timer, førend vandstanden i Kattegat er faldet så meget, at der ikke længere er fare for oversvømmelser i Grenaa by og havneanlæg. Disse vandmasser fra oplandet er betydelig. Der forventes, at Grenåen i vinterhalvåret transporterer mellem

350.000 m³ og 400.000 m³ ferskvand ud i Kattegat. Bufferzonen bag Grenåens sluse skal derfor kunne håndtere op imod 1.000.000 m³ vand uden at gå væsentligt over sine bredder.

Kolindsund vil kunne håndtere en sådan mængde vand gennem to døgn uden at stige mere end 25 centimeter over normalvande grundet sin enorme størrelse på over 20 km². Der er ikke andre natur-skabte bassiner, der tilnærmelsesvis kan håndtere sådanne mængder af vand uden at gå betragteligt over sine bredder, hvorved oversvømmelser i såvel Grenaa indre by og den vestlige bydel er overordentligt sandsynlige.

Scenarie 2:

Ekstremnedbør over afvandingsområdet for Grenåen

Kolindsund vil fungere som bufferzone for Grenaa by i tilfælde af ekstremnedbør i afstrømningsområdet for Grenåen. Vandet fra søen vil kun blive frigivet i den takt, Grenåen kan håndtere mængderne, da søen har tilstrækkeligt med plads til at akkumulere vandet fra oplandet selv ved meget omfattende ekstremnedbørsscenarier uden at Grenåen vil gå over sine bredder.

Endvidere vil søens lavere normalvandstand ved Kolindsunds vestlige ende i forhold til de nuværende landkanaler forbedre afledning fra Ryom Å, Mårup Å, Korup Å og Skod Å og derved sikre lavtliggende bebyggelser ved Kolindbro, Ryomgård og Sivested imod oversvømmelser ved ekstremnedbør i afvandingsområderne for Ryom og Korup Å 'er.

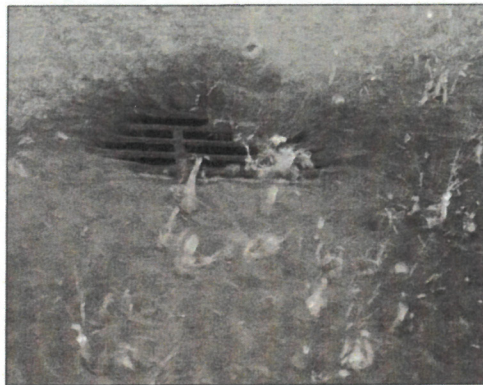

Nordkanalen går over sine bredder ved Sivested d. 11. marts 2007

Scenarie 3:

Ekstremhøjvande i Kattegat efter orkan og efterfølgende nedbør over Grenaa by

Slusen ved Grenåens udløb i Kattegat lukkes! Ved ekstremhøjvande vil det være Kolindsunds opgave at akkumulere al vand, der strømmer til søen fra oplandet, idet afledningen til Kattegat er forhindret, mens slusen i Grenåens udløb er lukket. Det forventes, at højvandsslusen vil være lukket i en periode på ca. 48 timer, førend vandstanden i Kattegat er faldet så meget, at der ikke længere er fare for oversvømmelser i Grenaa by og havneanlæg. Nedbør, der falder over Grenaa by vil via regnvandskloakkerne blive ledt til Grenåen. Niveaut i Grenåen vil til stadighed blive holdt lavt, da Kolindsund aftager og akkumulerer regnvandet, indtil vandstanden i Kattegat igen er normal, og slusen igen åbnes. Herved undgås indtrængning af havvand gennem kloaker, da udledningen af disse foregår til Grenåen bag den beskyttende sluse ved Grenåens udløb i Kattegat.

Projektet i detaljer

Kajanlæg i Grenaa Havn og Marina

Det foreslås, at i sammenhæng med Grenaa Havns Masterplan etape IV, at der opføres en stormflodssluse i Sydhavnens nye indsejling fra Kattegat i stil med stormflodssluserne i Grenåen beskrevet under afsnittet "Slusen ved Grenåens udløb". Og at de havvendte moler forhøjes til minimum 2,5 meter over daglig vande.

Det foreslås ligeledes, at de havvendte moler i Grenaa Marina forhøjes tilsvarende, og at der på samme måde opføres en stormflodssluse i indsejlingen til Marinaen.

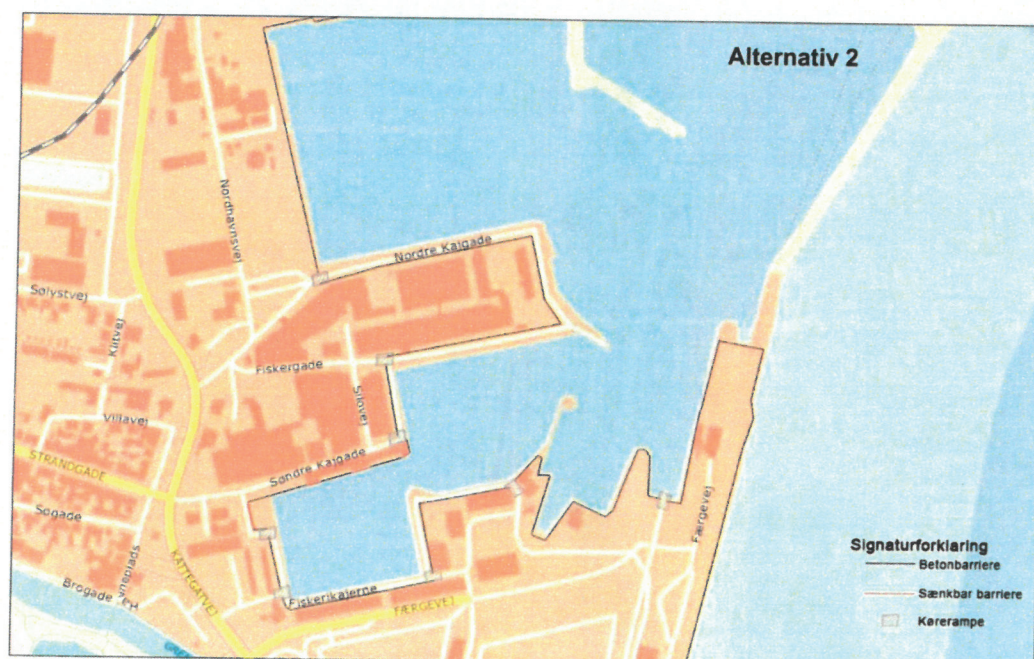
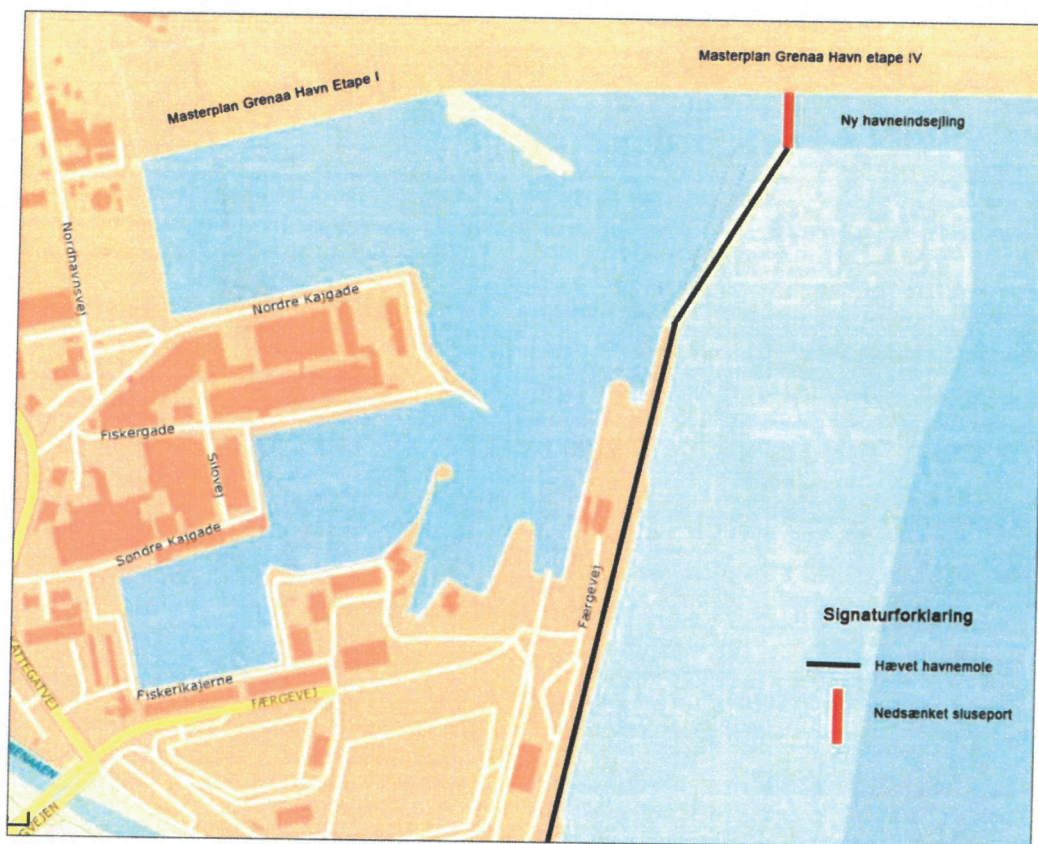
Endvidere foreslås det, at der bygges et særskilt kloaksystem for overfladevand på havnen, hvorfra vandet ledes til Grenåen og ikke ud i havnebassinet.

*Alternativt foreslås det, at de ældre kajanlæg i Grenaa Sydhavn, der ikke indgår i Masterplanen for Grenaa Havn frem til 2030 klimasikres med en 1 meter høj betonvæg rykket så langt tilbage, at færdsel med motorkøretøjer kan foregå mellem kajkant og betonvæg, så havnens funktion ikke svækkes. Hvor det skønnes praktisk forsvarligt, (hvor skibene, der anløber er så store, at et hævet kajanlæg ikke spiller nogen rolle) kan betonvæggen opføres direkte på kajens kant, og opfyldning af terræn bag betonvæggen kan foretages således, at kajens funktioner bevares. Specifikt tænkes der her på kajanlægget på fiskerihavnens

sydside. Der foreslås en mobil barriere foran slæbestedet, så slæbestedets funktion bevares. Ved kølehusene på Fiskerihavnens nordside foreslås en 1 meter høj betonvæg opført og mobile barrierer foran portene til losning af fisk.

**Der skal anføres her, at der ikke er udført nøjere studier af Sydhavnens terræn og kote over havoverfladen, men at der opereres med, at havneanlægget er opført i 1953 og derfor ikke er anlagt med klimaforandringer i tankerne. (Kilde: Jubilæumsskift for 200 året for Grenaa Havn)*

Slusen ved Grenåens udløb i Kattegat

I forbindelse med klimatilpasningsplanen er det nødvendigt at opføre et sluseanlæg i udløbet af Grenåen for at forhindre, at havvand ved ekstremhøjvande i Kattegat trænger ind i Grenåen og tvinger kanalen over sine bredder med oversvømmelser i den indre by til følge.

I projektet foreslås en sluse opført i sammenhæng med den hævede kajfront, således, at havnefront og sluse danner en samlet barriere ved ekstremhøjvande. Der foreslås en skjult sluse i form af en rustfri ståltank hængslet i et nedstøbt leje på kanalens bund. Denne ståltank vil i bunden være tilkoblet et tryklufsanlæg og to ventiler henholdsvis til fyldning og fortrængning af vand fra tanken. I tankens top vil der være en magnetventil til fortrængning af luft fra tanken.

Slusen fungerer på følgende måde:

Når slusen ikke er i drift, er ståltanken fyldt med vand fra Grenåen, og ligger i sit leje langs bunden af kanalen.

Når der er fare for ekstremhøjvande i Kattegat, åbnes vandfortrængningsventilen i bunden af tanken, og trykluft blæses ind i ståltanken, der opnår flydeevne og langsomt rejser sig op gennem vandet og deler Grenå Kanalen fra Kattegat. Når tanken er helt fyldt med luft, vil sluseporten være rejst op imod gummiflader i begge sider af slusens væg og danne en vandtæt barriere.

Når ekstremhøjvandet aftager, og der ikke længere er brug for slusen, åbnes vandfyldningsventilen i bunden af tanken og luftfortrængningsventilen i toppen således, at tanken langsomt fyldes med vand fra Grenåen og synker roligt ned i sit leje på kanalens bund. Når tanken er fyldt, lukkes begge ventiler igen.

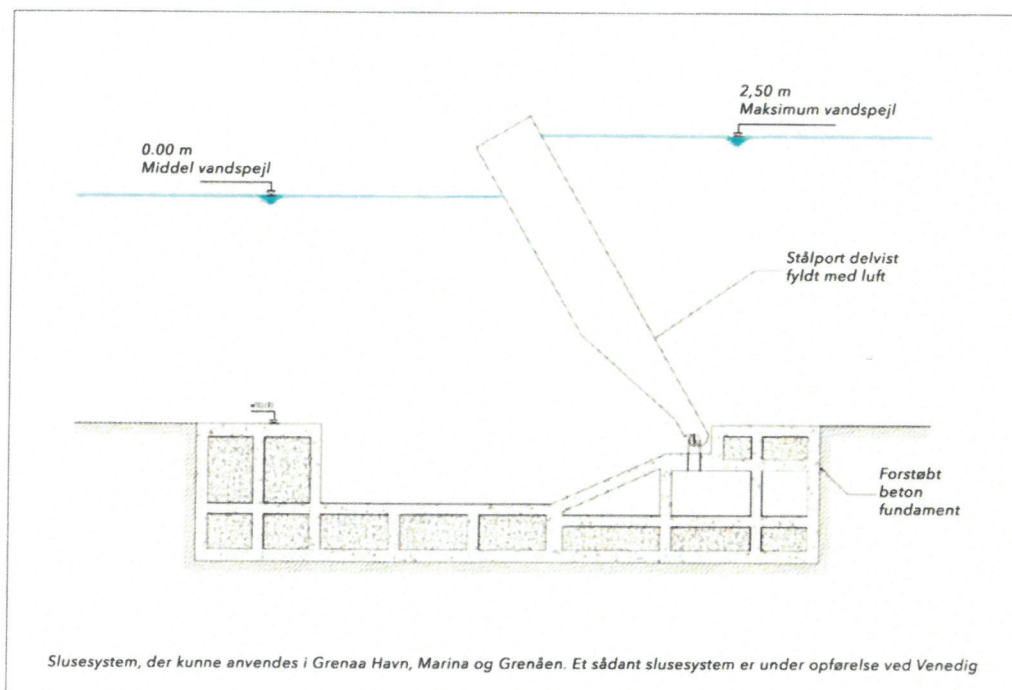
Et sluseanlæg af denne type har den fordel, at det ikke skæmmes havnefronten arkitektonisk.

Endvidere er det muligt, at lade Grenåens vandstrøm drive kompressor anlægget og den tilhørende elektroniske styring, enten direkte via en mekanisk turbine eller ved at lade en elektrisk turbine generere strøm til både kompressor og elektronisk styring. På denne måde vil sluseanlægget være uafhængigt af ekstern strøm og dermed funktionssikkert selv i tilfælde af strømsvigt i regionen.

Funktionstestning og afprøvning af denne type barriere er allerede foretaget i forbindelse med klimasikringsprojektet M.O.S.E., der skal sikre Venedigs laguner mod ekstremhøjvande.

www.mosevenezia.eu

Herfra er inspirationen til udformningen af højvands-slusen ved Grenåens udløb fundet.

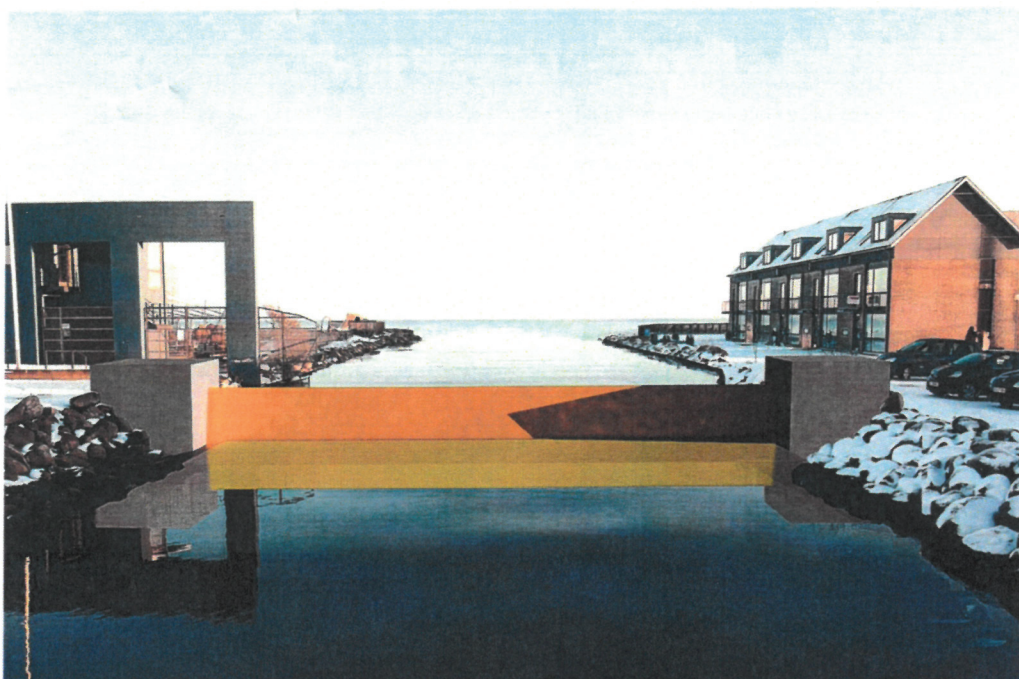

Fig.1: Højvandeslusen er lukket

Fig. 2: Højvandeslusen er åben

Slusen ved Sydkanalen

Der gøres opmærksom på, at denne sluse ikke anses for at være strengt nødvendig i kraft af, at bufferkapaciteten i Kolindsund er så tilstrækkelig, at der selv ved tre dages lukning af sluseanlægget ved Grenåens udløb ikke er fare for, at Grenåen vil gå over sine bredder. Endvidere gøres der opmærksom på, at i tilfælde af nedbør over Grenaa By i forbindelse med ekstremhøjvande i Kattegat kan slusen ved Sydkanalen ikke lukkes, da Kolindsund i det tilfælde skal fungere som bufferzone for regnvand fra Grenaa By. Imidlertid muliggør en sluse ved Kolindsunds udløb i Sydkanalen en bedre regulering af vandstanden i den afspærrede Grenå kanal under ekstremhøjvande uden nedbør over Grenaa By.

Der foreslås en skjult sluse i form af en rustfri ståltank hængslet i et nedstøbt leje på kanalens bund magen til sluseanlægget ved Grenåens udløb. Denne ståltank vil i bunden være tilkoblet et tryklufsanlæg og to ventiler henholdsvis til fyldning og fortrængning af vand fra tanken. I tankens top vil der være en magnetventil til fortrængning af luft fra tanken.

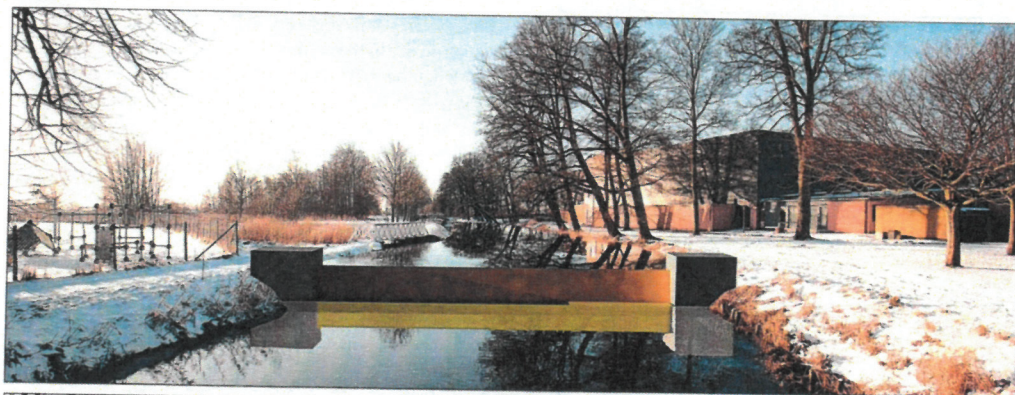
Slusen fungerer på følgende måde:

Når slusen ikke er i drift, er ståltanken fyldt med vand fra Kolindsund, og ligger i sit leje langs bunden af kanalen.

Når der er fare for ekstremhøjvande i Kattegat, åbnes vandfortrængningsventilen i bunden af tanken, og trykluft blæses ind i ståltanken, der opnår flydeevne og langsomt rejser sig op gennem vandet og deler Kolindsund fra Sydkanalen. Når tanken er helt fyldt med luft, vil sluseporten være rejst op imod gummiflader i begge sider af slusens væg og danne en vandtæt barriere.

Når ekstremhøjvandet aftager, og der ikke længere er brug for slusen, åbnes vandfyldningsventilen i bunden af tanken og luftfortrængningsventilen i toppen således, at tanken langsomt fyldes med vand fra Kolindsund og synker roligt ned i sit leje på kanalens bund. Når tanken er fyldt, lukkes begge ventiler igen.

Et sluseanlæg af denne type har den fordel, at det ikke skæmmes Sydkanalens udseende i væsentlig grad. Endvidere er det muligt, at lade Sydkanalens vandstrøm drive kompressoranlægget og den tilhørende elektroniske styring enten direkte via en mekanisk turbine eller ved at lade en elektrisk turbine genere strøm til både kompressor og elektronisk styring. På denne måde vil sluseanlægget være uafhængigt af ekstern strøm og dermed funktionssikkert selv i tilfælde af strømsvigt i regionen.

Kolindsund

Som en uomgængelig konsekvens af behovet for at kunne afspærre Grenåens udløb ud mod Kattegat for at hindre oversvømmelser bagom havnefrontens barrierer, er det nødvendigt at oprette en bufferzone for hele Grenåens afvandingssystem, der udgør 484 km² og rummer ti åer og flere mindre vandløb, der alle strømmer til Kolindsunds landkanaler. Det drejer sig om Ryom Å, Nimtofte Å, Ørum Å, Skærvad Å, Korup Å, Mårup Å, Skod Å, Nygaard Å, Lillemølle Å og Barnebækken.

Det antages, at Grenåen årligt transporterer mellem 80 og 120 millioner m³ vand årligt stærkt afhængigt af nedbøren i afstrømningsområdet. Denne transport er størst i vinterhalvåret, der er præget af langt større mængder af nedbør end sommerhalvåret.

I kraft af arealet af Grenåens afstrømningsområde er det nødvendigt med en bufferzone, der kan optage ca. 1.000.000 m³ vand uden at gå over sine bredder.

Til alt held rummer Grenåens afvandingssystem netop en sådan egnet bufferzone i form af den tidligere sø og det nuværende landbrugsområde, Kolindsund, der udgør et areal på over 2000 ha. Det vil endog være muligt at øge kapaciteten yderligere ved at inddrage den nærliggende Kragssø på 24 ha, der i lighed med Kolindsund tørholdes af et pumpelag. Kragssø alene kan med sine 24 ha ikke opfylde kravene til bufferzonen, hvori-mod Kolindsund i kraft af sine enorme størrelse på over 2000 ha utvivlsomt vil kunne håndtere vandmængderne i endda meget ekstreme situationer.

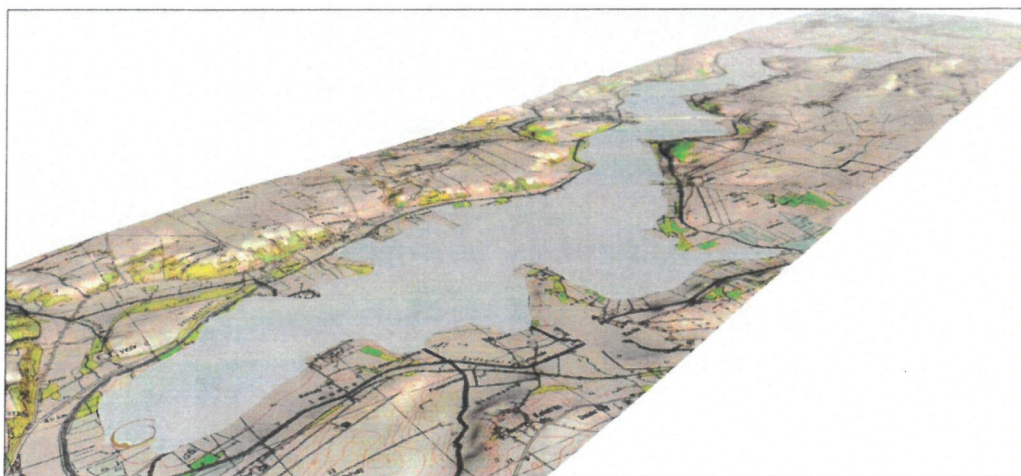
Det foreslås derfor, at Kolindsund genetableres som sø og derved inddrages i klimasikringen af Grenaa By og bebyggelserne i ådalene vest for Kolindsund.

Der lægges også til grund for forslaget, at Kolindsund som fortsat landbrugsområde kontinuerligt udfordres af de forøgede nedbørsmængder forudset i klimaets udvikling samt forøget vandindtrængning fra Kattegat på grund af den forøgede trykforskel i takt med at Kattegats kote tiltager, og søbunden sætter sig som følge af bakteriologisk nedbrydning af det organiske materiale i dyndjorderne i Kolindsund.

Endvidere må det anføres, at vandføringen i Grenåen forventes at falde betragteligt, når Kolindsund genetableres, i kraft af, at trykforskellen mellem Kattegat og Kolindsund er udlignet. Recirkulationen af vand i Kolindsund er betydelig. Den årlige nedbørsmængde over Kolindsund udgør mellem 12 og 15 millioner m³ årligt. Pumpelaget Kolindsund pumper årligt mellem 80 og 100 millioner m³ vand afhængigt af nedbøren i afstrømningsområdet for Kolindsund. Der gøres opmærksom på, at en ikke ubetydelig mængde af denne recirkulation stammer fra indsyvning fra landkanalerne, der omkranser Kolindsund.

Der foreligger ingen oplysninger om, hvor stor en andel af recirkulationen der stammer fra trykvæld og hvor stor en andel, der kommer fra indsyvning gennem landkanalernes diger.

I forbindelse med etableringen af Kolindsund sø fjernes landkanalerne omkring søen ved at vælte digerne ned i kanalerne. Kolindsund tilsluttes Sydkanal, hvor søen oprindeligt har haft sit afløb. Fremover vil søen afvandes gennem det tilbageværende stykke af Sydkanal og ud gennem den eksisterende Grenå kanal. Det bør undersøges, hvorvidt det vil være nødvendigt at udvide dette stykke af Sydkanal til samme bredde som Grenåen ved sammenløbet af Nord- og Sydkanal i dag.

Regnvandsseparation via tostrenget kloaksystem i Grenaa

Der lægges til grund for forslaget, at Norddjurs Kommune i lighed med øvrige kommuner har interesse i at begrænse mængden af rent overfladevand i deres spildevandsrensning. Særligt fordi det er omkostningsfuldt, unødvendigt og påvirker rensningsprocesserne negativt, da koncentrationen og mængden af spildevand er stærkt svingende i takt med nedbøren over de befæstede, kloakerede arealer. Derfor anses det som overordentligt sandsynligt, at Norddjurs Kommune planlægger at regnvandsseparere kloakkerne som minimum i takt med, at kloakkerne skal renoveres og opdateres til at kunne modtage de større nedbørmængder, der kalkuleres med i fremtiden.

Derfor foreslås det, at regnvandskloakkerne føres langs vejene ned med udløb til Grenåen, således at overfladevandet tilledes Grenåen gennem en række kloakudløb frem for et eller to centrale udløb direkte ud i Kattegat.

Argumenterne for forslaget er følgende:

- Kloaknettet vil være kortere og mindre kompakt med direkte tilledning til Grenåen, især fra Grenaa's vestlige ende.
- Fordi der er tale om adskillige tilløb til Grenåen og kloakstrengene er kortere, kan kloakkernes dimensioner reduceres i forhold til en eller to centrale kloakhovedledninger. Derved reduceres omkostninger til etablering både med materiale og med gravearbejdet.
- På grund af vejnettets placeringer og orientering er det muligt at etablere adskillige tilløb til Grenåen. De fleste steder er der åbne arealer ned til Grenåen, hvor det er let og billigt at nedgrave hovedledninger.
- Ved at lede overfladevandet fra Grenaa By ned til Grenåen frem for Kattegat, sikres byens havnenære bebyggede arealer imod indtrængning af havvand gennem kloakkerne bag om havnefrontene.
- Kloakkerne til regnvand vil vedblive med at fungere trods ekstremhøjvande i Kattegat, da Kolindsund vil fungere som buffer for overfladevandet i Grenaa By via Grenåen, så længe højvandsslusen ved Grenåens udløb er lukket.
- Tilførslen af spildevand til Fornæs renseanlæg vil blive stabil og reduceret i forhold til et kloaksystem, hvor både overfladevand og spildevand føres til Fornæs renseanlæg.

Projektets gennemførelse i tempi

Det foreslås, at gennemførelsen af klimasikring af Sydhavnen enten i form af forhøjede ydermoler og etablering af slusepot eller med hævnin af kaj-anlæg som foreslået indarbejdes i visionsplanerne for Grenaa Havn frem til 2030, således at projektet er gennemført inden udgangen af 2030. Herunder skal regnvandsseparation af kloaksystemet med udløb i Grenåen på havnearealerne også være gennemført.

Før projektets øvrige faser kan gennemføres, er det nødvendigt at gennemføre reetableringen af søen Kolindsund, da denne som bufferzone for overfladevandet fra det indre Djursland er en forudsætning for projektets øvrige tiltag.

Det vil være ønskværdigt, om reetableringen kan gennemføres inden 2025 og senest 2028, hvor projekteringen af Grenaa Havn skal være gennemført inden 2030.

Etablering af sluseanlægget ved Grenåens udløb i Kattegat bør være på plads samtidigt med færdiggørelsen af udvidelserne af Grenaa havn i 2030.

Det bør undersøges, hvorvidt der er behov for sluseanlægget ved Kolindsunds udløb til Sydkanal. Skønnes anlægget en tilstrækkelig stor fordel, kan det efterfølgende anlægges efter behov og ønsker.

Etablering af regnvandsseparering kan foretages i takt med udskiftning og renovering af eksisterende kloakker, men skal planlægges således, at man starter ved bebyggelserne nede ved Grenåen og først etablerer hovedledningen med afløbet til Grenåen, og efterfølgende anlægges strengene vinkelret ud fra Grenåen.

Det bør anføres, at regnvandsseparation ikke bør etableres i stort omfang inden, at Kolindsund og sluseanlægget ved Grenåens udløb er etableret, da der ellers er risiko for at der ved ekstremhøjvande og nedbør vil forekomme oversvømmelser i boligområder, der ellers ville have undgået det, såfremt overfladevandet ikke havde været separeret, men bortpumpet til Fornæs.

AAGE V. JENSENS FONDE

GRØN
OMSTILLINGSFOND

NORDEA
FONDEN

Den Danske
Naturfond

Miljøministeriet
Ecoinnovation

Projektets finansiering

Etape 1 Kolindsund:

Forundersøgelser jævnfør Kolindsund kommissionen – Egenbetaling 1 mio kr. hvorefter Miljøministeriet vil sætte Naturstyrelsen til at omskrive kommissoriet, hvilket giver mulighed for at søge de resterende 5,5 millioner kr. hos Aage V. Jensen Fonde, Villum fonden, Den danske Naturfond, Bodil Nielsens fond.

Opkøb og etablering af Søen Kolindsund:

Den Danske Naturfond, EU LIFE+ midler, Vandsektorens teknologi Udviklingsfond, Friluftsrådet

Klimasikring af Sydhavnen samt sluseanlæg i udløbet af Grenåen:

RealDania, Lokale og Anlægsfonden, Miljøteknologisk Udvikling og DemonstrationsProgram (MUDP), Grøn omstillingsfond, Nordeafonden, EU LIFE+.

Fordele og ulemper ved projektet

Ulemper:

- Lodsejerne i Kolindsund vil være nødt til at afstå deres jorder til projektet formegentligt et årti, før området ikke længere er rentabelt og må opgives som landbrugsjord.
- Enkelte ejendomme langs bredden af Kolindsund må fjernes, da de ligger for tæt på søens vandspejl.
- Ørredfiskeriet vil lide under etableringen af Kolindsund, såfremt man ikke sikrer en form for stryg for ørredsmolten.

Fordele:

- Grenaa By sikres mod oversvømmelser i selv meget ekstreme højvandssituationer i Kattegat.
- Grenaa By sikres mod oversvømmelser i tilfælde af ekstremregn i Grenåens afstrømningsområde.
- Separation af overfladevand fra spildevand forbedrer både drift og økonomi ved Fornæs renseanlæg.
- Kolindbro, Sivested og nedre dele af Ryomgård sikres mod oversvømmelser ved ekstremregn i afstrømningsområdet for Ryom og Korup Åer.
- CO₂-udslippet på 55.860 tons CO₂/år fra den biologiske nedbrydning af de organiske jorder i Kolindsund fjernes helt.
- Afledningen af kvælstof til Kattegat gennem Grenåen vil reduceres med 50%.
- Der vil opstå en lang række af naturlige biotoper langs brinkerne i Kolindsund, hvilket vil øge biodiversiteten i området betragteligt.
- Jyllands største sø beliggende lige på en af de store trækruter vil betyde enorme mængder af rastende trækfugle, hvilket vil være et trækplaster for naturturister i skuldærsæsonerne.
- Kolindsund vil styrke overnatningsturismen i sommersæsonen.
- Kolindsund som sø vil understøtte en bred vifte af ynglende fugle og øge biodiversiteten i området.
- Kolindsund vil udgøre et stort rekreativt område til gavn for hele Djursland med mulighed for en bred palette af aktiviteter.
- Kolindsund vil gøre boliger i Grenaa, Kolind og de små byer langs søen langt mere attraktive og værdifulde.
- Muligheden for at kunne bosætte sig med udsigten over Jyllands største sø vil tiltrække ressource stærke familier til Djursland.
- Reetableringen af Kolindsund vil have gavnlig indvirkning på grundvandsressourcerne på Djursland, da salt grundvand igen trykkes ned til ukritisk dybde under og øst for Kolindsund.
- Flere arter af fisk som Suder, Helt, Karusse, Løje, Regnløje, Hork og Flire vil indfinde sig i Kolindsund sammen med ferskvandsmuslinger, der igen giver fødegrundlag for odderen.

Konklusion

I lyset af at det ikke er muligt at klimasikre Grenaa By mod fremtidige oversvømmelser uden at kunne lukke Grenåen af i perioder med særligt højvandstand i Kattegat, foreligger der ikke andre muligheder for at kunne skabe den fornødne kapacitet i en bufferzone til opbevaring af vandet fra Grenåens afstrømningsområde end området Kolindsund.

Ved at samordne og implementere de forskellige trin af projektet opnår man fra år 2030 tæt på fuldkommen beskyttelse af Grenaa By mod ekstremvandstand i Kattegat op til 2,5 meter over daglig vande gennem de næste 75 år.

Der skabes store naturmæssige værdier og højere biodiversitet i kraft af reetableringen af Kolindsund.

Finansieringen muliggøres gennem den Danske Naturfond og gennem LIFE+midlerne, specielt fordi projektet tilgodeser både naturgendannelse og klimasikring, hvortil EU har afsat LIFE+midler på i alt 6,4 milliarder kr.

De gode muligheder for at finansiere de yderligere tiltag i projektet som klimasikring af kajanlæg og opførelse af sluseanlæggene gennem LIFE+ og alternativ fundraising gør det tilrådeligt allerede nu at påbegynde de indledende forarbejder, såfremt man ønsker, at Grenaa skal være klimasikret inden udgangen af 2030.

Det skal bemærkes, at klimasikringen af Sydhavnen forudsætter, at visionsplanen for Grenaa Havn frem til 2030 gennemføres som planlagt.

Postscript

Dette projekt er gennemført på vegne af foreningen Kolindsunds Venner
Forfatter: Jesper Nielsen

Alle korttillæg er fremstillet med hjælp fra Miljøministeriets hjemmeside for Klimatilpasning: Miljoegis.mim.dk

Særlig tak går til Danmarks Meteorologiske Institut og Oceanograf Jacob W. Nielsen for ekspertbistand, historiske vandstandsmålinger og grafer.

Alle tegninger af sluserne og det tredimensionelle kort over Kolindsund er udført af Arkitekt Cand Arch. Jens Wærum

Særlig tak til Journalist Søren Andersen og Aarhus Stiftstidende for udlån af fotos fra oversvømmelserne i Grenaa efter Stormen "Bodil"

Maj 2015

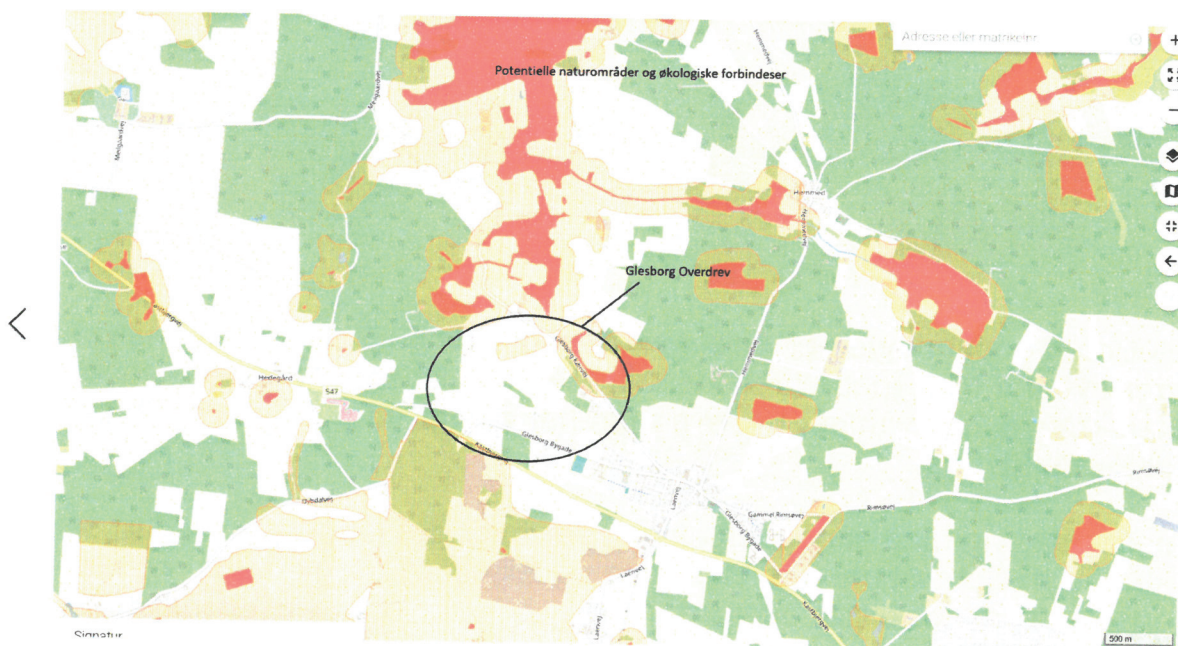

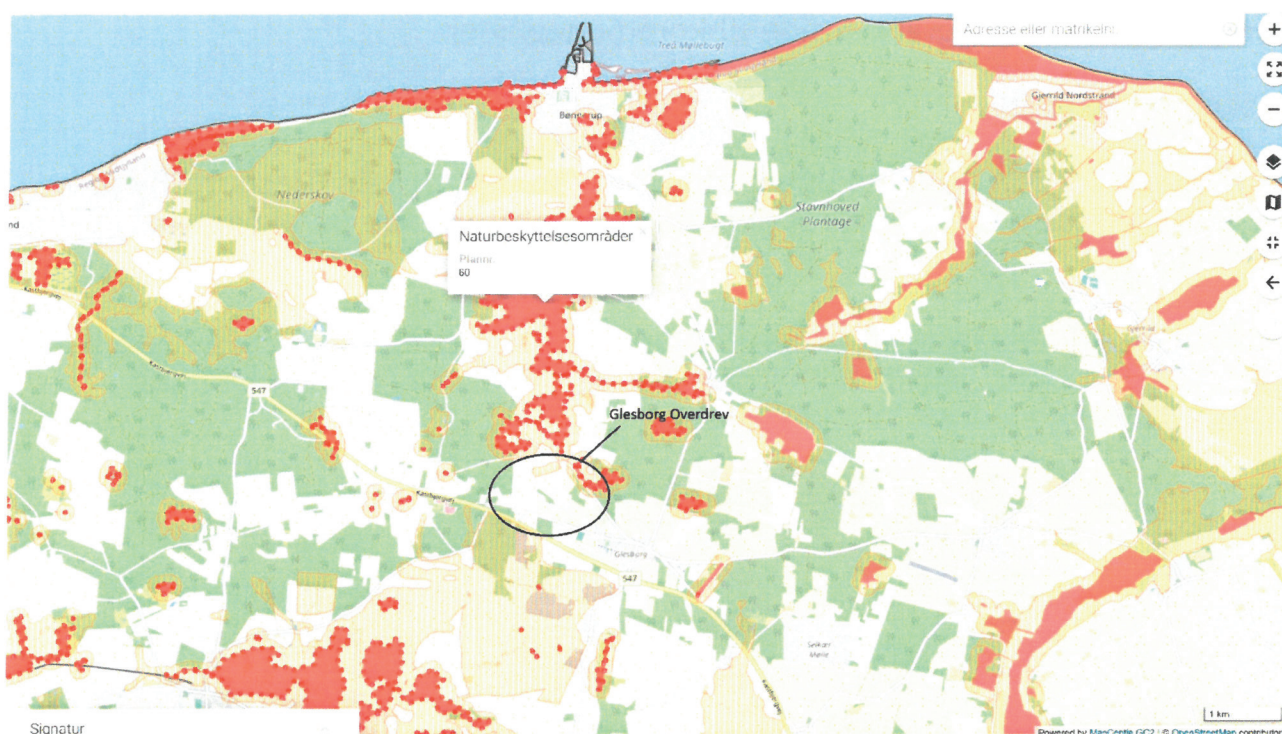
Forslag om udpegning af område til kommuneplanen.

Glesborg Overdrev.

Vi vil gerne foreslå at kommunen udpeger området mellem Glesborg Bygade og Glesborg Kærvej/Skelhøjvej til potentielt naturområde og økologisk forbindelse.

<https://norddjurs.cowiplan.dk/kommuneplan-2021-norddjurs/temaer/natur-og-landskab/natur/groent-danmarkskort/potentielle-natuomraader-og-potentielle-oekologiske-forbindelser/>

Formålet med udpegningen er dels som genopretning af tilgængelig natur, som forbinder bybånd Midt med vores kystbånd og delvist som landsbyudvikling med attraktive byggegrunde, hvorfra man har udsigt ud over kærret til havet ved Bønnerup Strand.

Området rejser sig med sandede bakker, der hvor det lange kær ender, som strækker sig mellem Bønnerup, Hemmed og Glesborg. Nogle af bakkerne er kategoriseret som beskyttet overdrev.

Området er en blanding af småbeplantninger, læhegn og dyrkede marker, og har et godt potentiale for med tiden at nærme sig sit oprindelige habitat som overdrev.

Det vil både gavne biodiversiteten, skabe nogle attraktive byggegrunde og give borgerne og skolen et tilgængeligt stykke natur, der vil gøre Glesborg mere attraktivt for tilflyttere.

De attraktive byggegrunde kunne udstykkes ovenfor bakkerne langs Glesborg Bygade overfor folkeskole og paradiset eller langs Glesborg Kærvej ud af Glesborg By hvor man så ville få Glesborg overdrev i sin baghave og endda nogle steder vil kunne se havet og vindmøllerne i Bønnerup.

Mange indbyggere i Glesborg går, cykler og løber ture ned i kæret ad Glesborg Kærvej og ville med dette forslag kunne komme væk fra smal asfalt og hurtigt kørende biler og ud i åbent naturlandskab ad små grusstier

Med opkøb af disse jordstykker kunne borgerne få et stykke tilgængeligt natur, hvor man kan sidde med sin frokostkurv, børnene kan lege og gå rundt og se på den voksende biodiversitet, der hurtigt vil tage fart på netop denne jordtype. Der vil opstå muligheder for øget socialt fælleskab f.eks. med oprettelse af le laug, græsnings laug, arbejdsgrupper til opførelse af shelter og bænkesæt, indhegning af områder, opførelse af småbeplantninger og registrering af biodiversitetsforøgelsen. Eller hvad folk har af engagement. Tiltag der vil tiltrække tilflyttere.

På sigt vil etablering af stier fra Ørum, bagom Laen og ned i Glesborg-Hemmed Kær og videre til Bønnerup strand kunne styrke Norddjurs som Stiernes land, som der står på vores hjemmeside.

<https://www.norddjurs.dk/borger/taet-paa-naturen/stier>

Område midt har naturen, men mangler stiforbindelser til Gjerrildbanenstien og Nordsøstien m.v. som man kan se her på vores hjemmeside;

[https://www.norddjurs.dk/media/7154617/Mejlgaard gods Gaa og cykelture.pdf](https://www.norddjurs.dk/media/7154617/Mejlgaard_gods_Gaa_og_cykelture.pdf)

Glesborg Overdrev har tilmed også en spændende arkæologisk baggrund med fund af boplads, guldringe, bavner, kogegruber og potteværksted. På de selv samme bakker har folk for 2000 år siden siddet og kigget ud over havet, der stoppede netop her, imens de tilberedte deres mad.

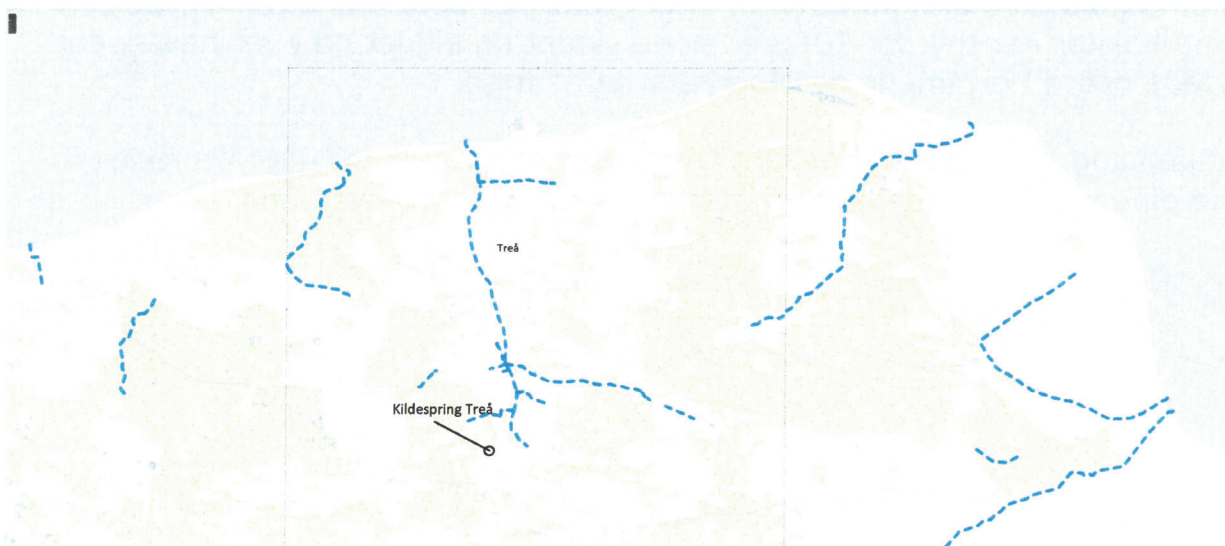
En udpegning af området Glesborg Overdrev som potentielt naturområde vil kunne binde naturen i bybånd Midt sammen med vores Kystbånd.

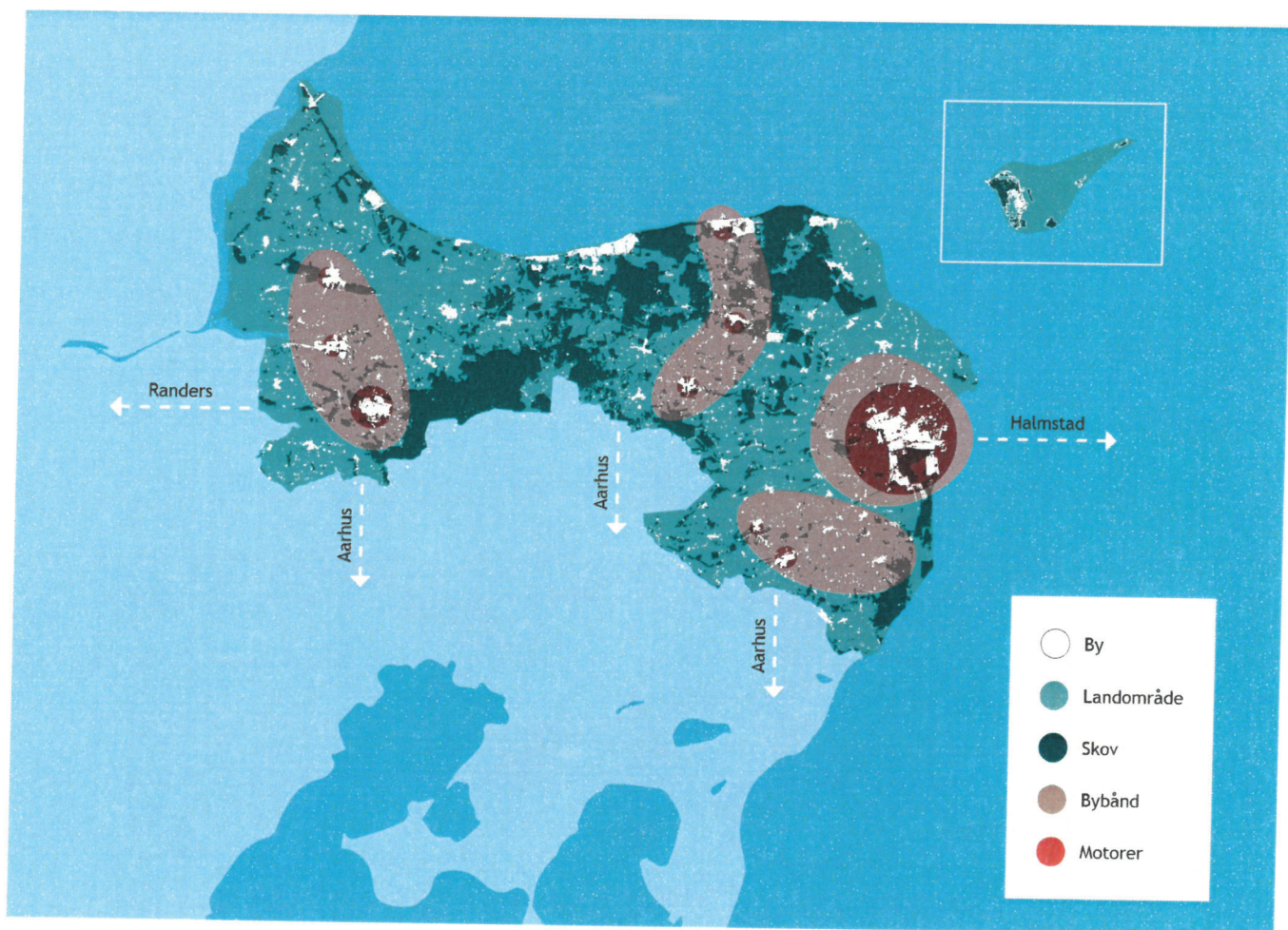
Etableringen af Glesborg Overdrev vil være med til at beskytte vores Å og havmiljø imod udledning af kvælstof og sprøjterester, da der ved bunden af de dyrkede marker på bakkerne er et af Treås kildespring, som løber ned igennem hele kæret og ud i havet ved Bønnerup strand.

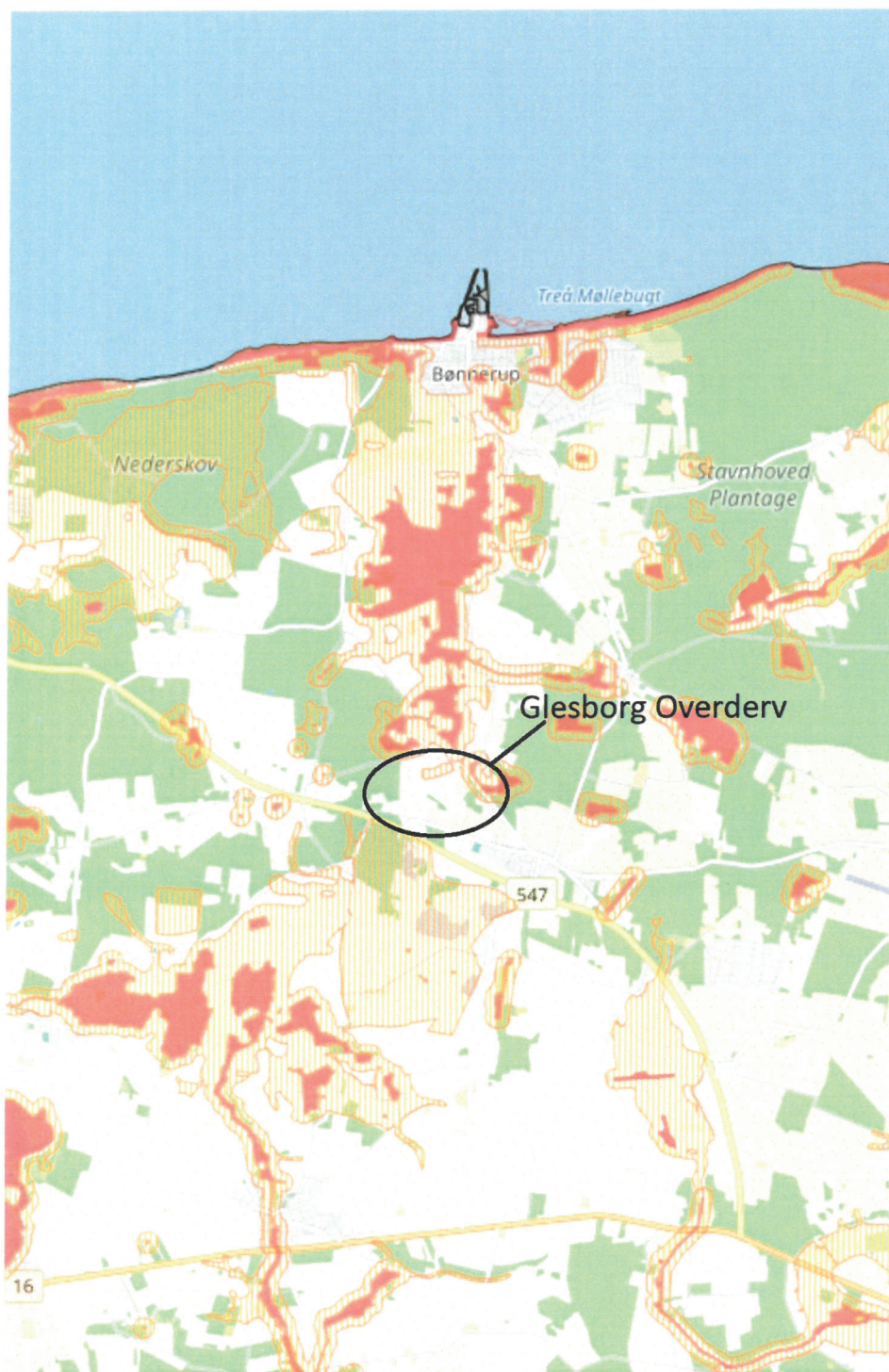
Treå er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3 og kunne godt trænge til mere beskyttelse da beliggenheden ved bunden af dyrkede bakker belaster både Å og Havmiljø med kvælstof og sprøjtegifte.

[https://www.norddjurs.dk/borger/natur-og-miljoe/vand/vandloeb/beskyttede-vandloeb-\(%C2%A7-3-vandloeb\)](https://www.norddjurs.dk/borger/natur-og-miljoe/vand/vandloeb/beskyttede-vandloeb-(%C2%A7-3-vandloeb))

Finansieringen af Glesborg Overdrev kunne være delvist kommunen, delvist Den Danske Naturfond og delvist en lokal indsamling, der også vil bidrage til at lokalbefolkningen tager noget initiativ og ejerskab over projektet.

Dermed vil etablering af Glesborg overdrev kunne levendegøre mange af de fine intentioner der er beskrevet i PLAN- OG UDVIKLINGS-strategi 2019 hvor der bl.a. står følgende;

"Bybånd midt

Bybåndet består af byerne Ørum, Glesborg og Bønnerup. Funktionelt støtter byerne hinanden, og vækstpotentialerne i området skal udnyttes endnu mere og skabe en naturlig forbindelse til kystbåndet, som Bønnerup også er en del af. Bybåndet særegner sig ved sin skov- og kystnærhed"

Side 16

"Derfor ønsker kommunen at være lokomotiv for en udvikling, der kan forløse kystens potentiale, binde de mange eksisterende aktiviteter sammen og skabe helt nye tilbud, som kan øge turisme og bosætning og skabe bedre forhold for lo-kalbefolkningen og for erhvervslivet. Norddjurs Kommune og Djursland byder på en bred vifte af værdifulde natur-oplevelser og rekreative muligheder, som skal understøttes og udvikles. Rig natur og et alsidigt udeliv handler ikke kun om tilgængelighed, men også om indhold. Derfor vil vi arbejde for at øge naturindholdet, funktionaliteten og mulighederne for at komme ud i det fri."

Side 18;

"Kystlinjens utallige muligheder giver potentiale for en styrket sammenhængskraft og en fælles identitet, der rækker langt ind i landet."

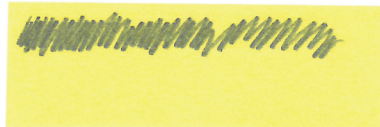
"Oplev kysten og den rige natur

Vi har i naturen utallige muligheder for at være aktive. Stier skaber adgang, giver gode muligheder for friluftsliv og binder interessepunkter, landskaber og oplevelsesmuligheder sammen. Af hensyn til muligheden for at opleve de naturmæssige værdier og af hensyn til folkesundheden er det vigtigt at udbygge mulighederne for at så mange som muligt får let og uhindret adgang til at færdes ad kortlagte stier og ruter på bæredygtige måder, som er i tråd med den natur som skal opleves. Mobiliteten skal styrkes for både lokale og turister i områderne, så det er nemt at komme rundt og planlægge besøg uanset om besøget er i bil, på cykel eller til fods."

Side 20;

"Samt indarbejdelse af en tværgående indsats for biologisk mangfoldighed og bæredygtige naturoplevelser i by og land".

Venlig Hilsen Ulf og Dorthe Kudsk Harbo,

Høringssvar vedr. Norddjurs Kommunes Kommuneplan 5. juli 2021

Hermed indgives høringssvar vedr. Norddjurs Kommunes Kommuneplan indenfor temaet natur og landskab.

Dette høringssvar ligger op til, at der gives mulighed for en evt. udvidelse af det fredede naturområde ved Dystrup Ramten Søerne, således at områdets natur sikres og områdets radius udvides, samt at der kan arbejdes med etablering af et større sammenhængende mose, hede, overdrevsområde, hvor bl.a. området ved Fuglsø Mose vil indgå.

Vedlagt er et kort over området, med forslag til arealer, der kan indgå i en større sammenhængende naturplan. Det vil være oplagt, ja nok nærmere nødvendigt at lave en yderligere præcisering af området i samarbejde med Norddjurs Kommunes biologer.

Områdets særlige værdi.

Naturværdi

Mange dyre- og plantearter knytter sig til moser, hede og overdrev. Dystrup Ramten Søerne, har tidligere været en af Djurslands vigtigste fuglesøer, og i dag er der stadig meget liv også truede arter, der lever i området, som f.eks. sumpgræsse, okkergul pletvinge, grønkrøllesværmer, orkideer, trevlekrone, stargræsser, fiskeørne, havørne, blå kærhøg og mange flere, også i området ved Fuglsø Mose er naturen helt særlig. Her yngler også traner, og her holder Norddjurs Kommunes kæmpe krondyr flokke også til. Der er lavet flere flora, faunaundersøgelser, som kan eftersendes såfremt det har interesse.

Der er de sidste 3-4 år blevet arbejdet på at redde områdets natur efter "brandmandens lov." Det betyder, at man først redder de arealer, der har helt særlig natur, derefter genetablerer man natur i arealer, som f.eks. er blevet truet af dominerende arter som brændenælder, brombær, ørnebregne mv. Norddjurs Kommune har deltaget i bevarelsen af området i samarbejde med lodsejere, Skovskolen og Den Danske Naturfond. Der er blevet ryddet krat og høje urter, for at give plads til langsomt voksende mere sjældne urter. Der er blevet hegnet og mange arealer græsses i dag af heste, køer og får, hvilket bidrager til udviklingen af god biodiversitet, og i tillæg her til arbejder Norddjurs Kommune på at forbedre forholdene i de to søer – Dystrup og Ramten Sø.

Karakteristisk ved området omkring søerne er også, at der er stor variation i naturtyper, hvilket også skaber gode vilkår for at mange forskellige arter kan leve tæt på og i samspil med hinanden. Her er både fredskov, lavbundsområder, men også overdrev og hede, som også er vigtige naturtyper for rigtig mange planter og insekter.

Ved at udvide områdets radius, skabes et sammenhængende større område, som planter og dyr kan sprede sig til. Og ved at skabe et større sammenhængende Mose, hede, overdrev, skovområde, skaber man endnu bedre mulighed for udvikling af dyre- og planteliv, både på et mikro- og makroniveau. Et større område vil også give plads til både besøgende og andre områder, som er "naturens egen".

Landskabelig værdi

Landskabet omkring Dystrup Ramten søerne og flere af de andre indtegnede områder har typisk prægning fra istiden. Her er både dale, istidshuller og gamle "sletter". Mange steder er der derfor et malerisk kuperet terræn.

Jorden i området er mager, mange steder er muldlaget tyndt og jorden er præget af mange sten. Her har været og ses stadig flere små gårde, der viser at den magre jord har gjort kårene har været trange. Også andre steder i landskabet ser man, hvordan natur og kultur har formet landskabet.

Karakterisk for området er f.eks. de mange tørvemoser og går man længere tilbage, træder stendysser og gravhøje frem.

Kulturhistorisk værdi

Der er rigtig mange interessante historiske fund og fortællinger, der knytter sig til området.

Her tørlagde man moser efter opfordringen; "Hvad udad tabes, skal indad vindes

Her var en kæmpe tørveindustri i Mosen og på Fabrikken i Stenvad, som området voksede op omkring osv.

Det er her midt i tørvegravningen, man fandt et mange tusind år gammelt moselig; "Huldremosekvinden".

Det er her man har fundet "Dystrup Sværdene, der er udstillet på Østjyllands Museum i Grenå.

Her er stendysserne ved Tustrup Høje og mange andre Stendysser, som den legendariske 50 kr. seddel

Stendysse. Og her er mange flere spændende fortællinger, som understreger, i hvor høj grad områdets natur har været med til at forme, den lokale kulturhistorie.

Også på andre måder rummer dette område værdi og potentiale

Der er allerede et tæt samarbejde omkring naturplejeprojekter mellem kommune, lodsejere, skovskolen.

Mosebrugscentret m.fl. Vigtige aktører, der er nødvendige når man skal have sådant et større projekt til at vokse.

DDNF kender til området, og er åbne overfor en dialog omkring evt. opkøb af yderligere jord. Vi er desuden i dialog med en evt. privat investor. Vi arbejder med forskellige finansieringsmuligheder- /ejerforhold. Som f.eks. Kommunalt opkøb af jord, Privat opkøb/donation af jord, Fondsfinansieret opkøb af jord mm.

En udvidelse af naturområdet vil være et godt bidrag fra Norddjurs Kommune til biodiversitets- og klimakrisen, og falder desuden godt i tråd, med kommunes super gode identitetsmarkør, som "vild" kommune og "Kronhjortens Land".

Flere lodsejere i området er står over for at skulle sælge gårde. På den måde er tiden også moden.

Udvidelse af naturområdet vil desuden spille rigtig godt sammen med tiltrækningen af bosættere og turister. Det er den slags natur de vil bo i og være i. Den udvikling der arbejdes på i Folkets Fabrik og en sikring og en udvidelse af naturområdet, vil være en kæmpe stor gensidig gevinst.

Opsummering

Vi foreslår altså at der i kommuneplanens konkrete beskrivelse af arealer gives mulighed for at udvide naturområdet ved Dystrup Ramten Søerne. Og at der i beskrivelse af arealerne inddrages flere arealer, som giver mulighed for, at der kan arbejdes på en gradvis etablering af et større sammenhængende naturområde, som ad åre vil udvikle områdets økologi, biodiversitet.

Vi foreslår derfor en tilretning af kommuneplanen, som understøtter muligheden for at lave et sammenhængende mose, overdrev og hedeområde, over en længere årrække, inddelt i 2 eller flere faser.

- 1) 1 sikring og udvidelse af naturområdet ved Dystrup Ramten Søerne "Paradiset".

- 2) Plan for og gradvis opkøb/sikring af natur i det større sammenhængende mose, hede, overdrev og skovområde med første prioritet på områder med god biodiversitet, samling af områder "korridorer" og landskabelige værdier.

Med venlig hilsen

Anton Høgh, Ikki Lyng Knudsen,

Det er desuden vores forventning af følgende aktører vil støtte op om dette høringssvar.

- Styregruppen ved naturprojektet "Varieret natur- og vilde oplevelser" ved Dystrup Ramten Søerne.
- Styregruppen bag Folkets Fabrik
- Landsbyklyngen "Midt i Norddjurs" bestyrelse
- DNF – Danmarks naturfredningsforening
- DOF – Dansk ornitologisk forening

Henviser til disse beskrivelser som også er baggrundsmateriale for kommuneplanen, hvis i har brug for mere inspiration/viden.

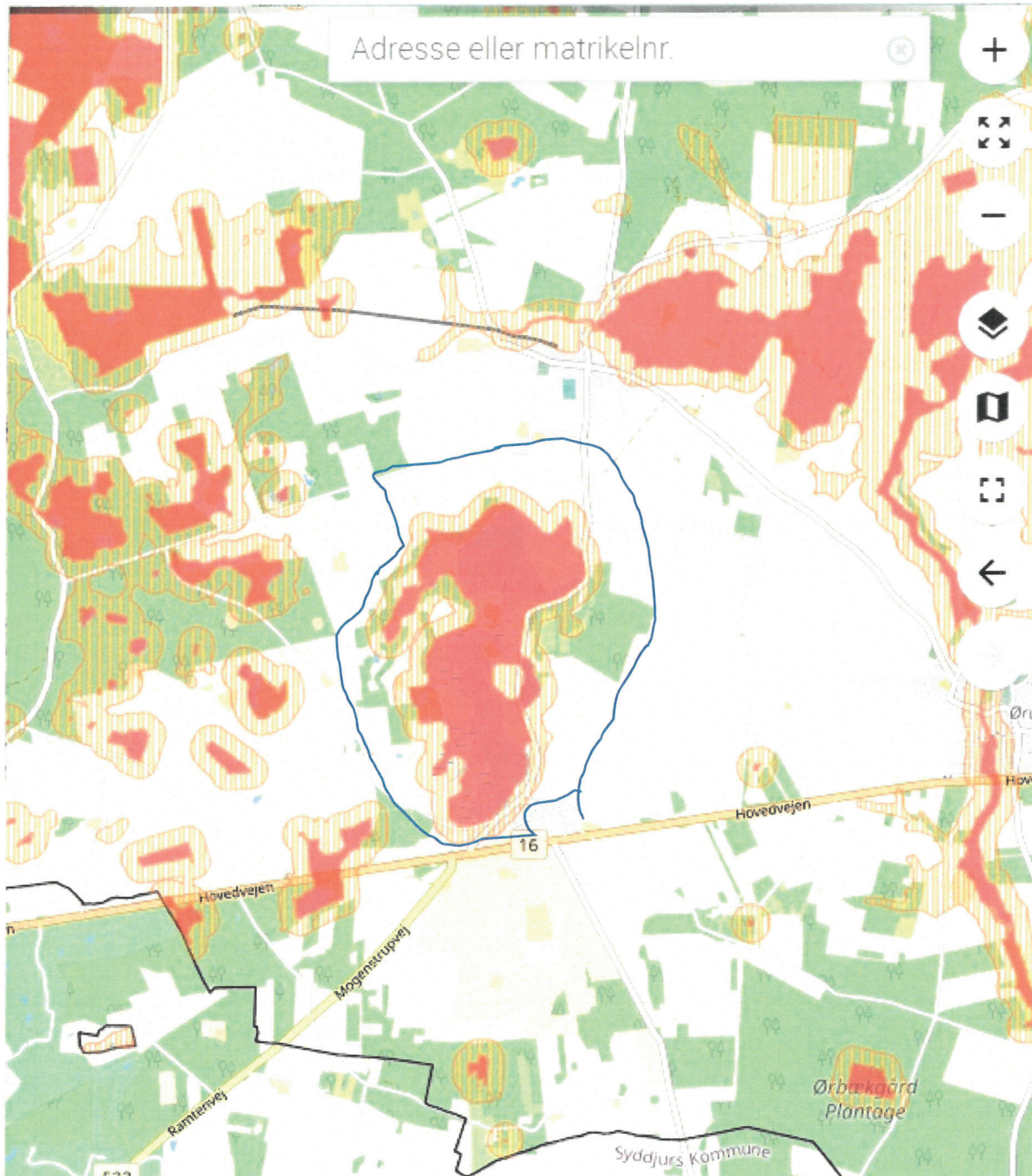
<https://www.norddjurs.dk/media/883517/Landskabskarakteromraade-13-Stenvad-Hede-og-Moselandskab.pdf>

<https://www.norddjurs.dk/media/883523/Landskabskarakteromraade-15-Ramten-Hede-og-Moselandskab.pdf>

Se kort nedenfor:

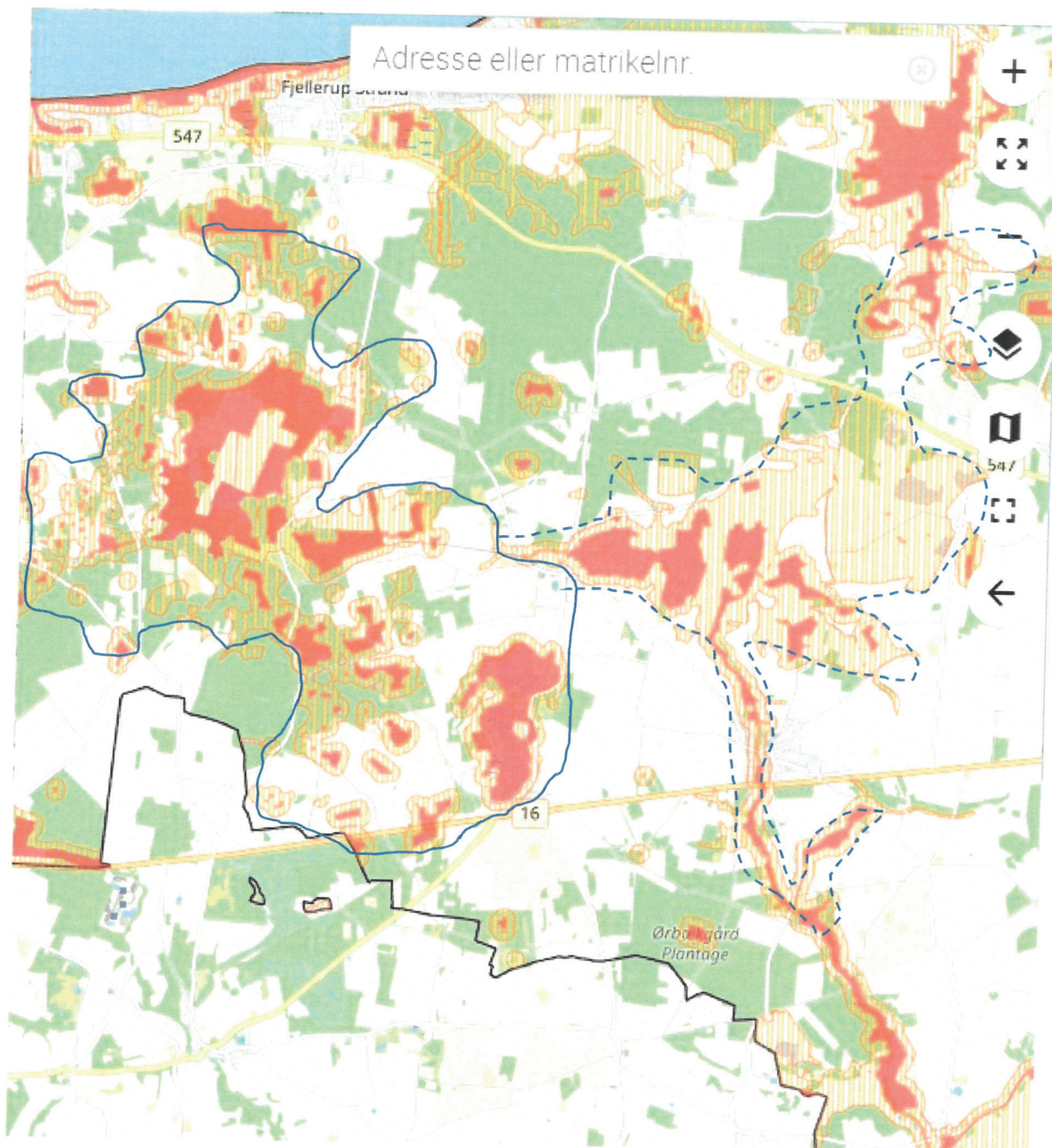
Potentielle økologiske forbindelseslinjer

De potentielle økologiske forbindelseslinjer udgøres af de dele af sprednings-korridorer, der er uden natur, og hvor spredningsmulighederne for dyr og planter kan forbedres, og derved binde eksisterende korridorer bedre sammen.

Potentielle økologiske forbindelseslinjer

De potentielle økologiske forbindelseslinjer udgøres af de dele af sprednings-korridorer, der er uden natur, og hvor spredningsmulighederne for dyr og planter kan forbedres, og derved binde eksisterende korridorer bedre sammen.

Indtegningerne på disse kort er ikke præcise nok. Det vil kræve kompetence fra Norddjurs Kommunes biologer at komme helt sikkert i mål. Vi bidrager selvfølgelig meget gerne til arbejdet om med vores lokale viden. Det er tanken at naturområdet selvfølgelig kobles til andre naturkorridorer. Dette er illustreret med den stiplede linje 😊

